

Mirko Mahnič

V delavnico sem tvojo zrl

Tukaj obdelano gradivo je tisti del zapuščine Lojzeta Filipiča, ki je že v SGFM (sign. 452, mape 110, 111 in 112); vanj sta ga iz dramaturgovega stanovanja na Erjavčevi cesti nasproti Drame kmalu po njegovi smrti prinesla Mojca Kaufman in Dušan Moravec, ki ga je pokojni želel imeti med izpolnjevalci svoje zadnje želje. Strokovnjaku se bo obdelava zapuščinskega torza po pravici videla nezanesljiva in celo odvečna, pregledovalec pa kljub temu misli, da je tudi s pomočjo delcev mogoče dojeti celoto, včasih celo preglednejše in globlje, vključno njene idejne, duhovne pa tudi človeške temelje, ki nam jih prezagnano »znanstveno«
drob-njakarstvo utegne zelo brž in zlahka zamegliti, — hkrati pa je prepričan, da se je že približal čas, ko se moramo spet spomniti nanj in pustiti, da nas z veljavnejšo besedo odšlih, opomni tudi on.

Povzetki in navedki iz vseh pisem in dopisov omenjene zapuščine nudijo tako bralcu, ki se hoče samo seznaniti z njim, kot tudi morebitnemu piscu kakršnekoli razprave o njem dovolj izhodiščnih pa tudi vsaj nekaterih zaključnih spoznanj o njegovi izjemni usodi: pokažejo nam njegovo marljivost, natančnost in vnemo, njegova iskanja in najdbe, njegovo razgledanost in zamah v šir in dalj; dajo nam, da precej jasno zagledamo to lepo in bogato, da, osrednjo gledališko osebnost tretjega četrtletja našega stoletja (1950 do 1975), to hrbtenico, ki si je nanjo neusmiljeno nalágal obremenitve sam ali pa so mu jih še bolj neusmiljeno nalágali drugi; odpro nam oči, da spoznamo, kdo je bil, ki je naravnal pota avantgardnim tokovom in jih uresničeval z okusom in mero; približajo nam zagatno areno, ki se je v nji bojeval, prevečkrat brez upa na zmago; predstavijo nam državljana, ki je zaupal v svoj čas in je v družbenih gibih videl obljube in upe za prihodnje rodove — ne priložnost za svojo korist; in razodenejo nam njegovo omiko, oliko, takt, slog, prijaznost, človeškost, nenehno ljubezen do rodnih goric, do domačih, do mame — in še njegovo trajno svetlo zavest, ki je pogumno in umno zrla tudi smrti v oči. Pokažejo nam gotovo še marsikaj drugega in to sami po sebi. Zato bi bili komentarji odveč.

1946

V prvi polovici leta 1946 obiskuje državno učiteljsiše v Mariboru (abiturienski tečaj).

1. 20. marca napiše bridko črtico »Spomini s Primorske« (rokopis, 2 strani in pol), ko se je naša vojska po »beograjskem sporazumu«
umaknila z dela Primorske. Prav gotovo je v tem času napisal tudi nedatirane »Sličice s Primorske«
v dveh variantah (druga nosi naslov »Spomini s Primorske«), obe v rokopisu po tri strani. Opisuje svoje razpokoženje, ko je maja 1945 v imenu borcev pozdravil osvobojeno vas, in zgod-bico o Ramadanu, enem izmed borcev, ki jih je učil branja in pisanja, ki se je sedel v preozko klop in ker ni mogel več iz nje, jo je razčesnil na dvoje.

2. 27. marca v imenu tečajnikov mariborskega učiteljišča napiše pozdravno pismo »Mladini Anglije!«. V njem izrazi upanje, »da bomo v skupnem požrtvovalnem delu po načelih naprednosti in mednarodnega bratstva dovedli naše narode do iskrenega, na pravici in bratstvu temelječega sodelovanja in prijateljstva in da nam bo na ta način uspelo izbrisati sence preteklosti in sedanjosti«. Zaključí z »Delu čast in oblast!« in s »Smrt fašizmu, svobodo ljudstvu!«.

3. 5. aprila v »okrožnici« (en list) prosi sošolke in sošolce za sodelovanje »pri dramatskih točkah proslave 27. 6.«.

4. 23. aprila je (verjetno za stenčas) napisal črtico »Dekle, daj mi rož rudečih« (rokopis, 4 strani), v kateri pripoveduje o jetičnem borcu, s katerim je korakal čez Gorski Kotar in potem proti Trstu. Umrl je sredi pota, potem ko je v rutico izpljuval kri. V Zagrebu je imel dekile, ki pa je pozabilo nanj. In zato ji pisec ni maral izročiti krvavobele rutice.

5. 25. aprila je imel učni nastop v 3. razredu vadnice mariborskega učiteljišča in to pri uri zgodovine. Pred tem je moral opisati (2 strani rokopisa), kako bo ura potekala. Izbral si je »Partizanske borbe na Pohorju«. Opiše ves postopek, ki se je odločil zanj, in navede zanimive »učne pripomočke«: zemljevid, model v pesku, improviziran bunker v modelu, lesene figure za ponazoritev posameznih operacij, slike iz »Slovenskega zbornika 1945, šolska tabla« in celo orožje, ki pa mu ga mentor odsvetuje.

6. 11. maja je imel učni nastop v 4. razredu vadnice, tokrat pri uri računstva z naslovom »Uporabne naloge za pridobivanje pojma gospodarske izgube« (rokopis, 2 strani). Tudi zdaj je pri načrtovanju zasnutka učne ure zelo izviren, predvsem pa sistematičen in temeljit.

7. Bil je urednik stenčasa. Enega, *julijskega* (1. do 7. julija), je spravil za spomin. Na njem je nalepljenih šest prispevkov, trije so »Lojzekovi«: Posvetovalnica (o ljubezenskih težavah sošolcev), Iz kronike (o stremuštvu) in pa »ponarejen« plakat, na katerem Narodno gledališče v Mariboru naznanja gostovanje na državnem učiteljišču s krstno predstavo »Dan groze ali poslednji dnevi brodolomcev«, tragi-komedijo v treh dejanjih (o maturi), ki jo je spisal prosvetni minister F. Kozak, zrežiral prof. F. Onič, za sceno pa poskrbel prof. M. Kavčič. Igra se godi »v secirni dvorani vivisekcijskega instituta«. Pesem »Potem pa vse tiho je bilo« je skomponiral prof. Pec Šegula, solo sfing-step na secirni mizi »Desperato« in »Zaplula, zaplula...« pleše sfing šampionka abit. tečaja. Koreograf je prof. Hrovat. »Za slučaj komplikacij bo na mestu dr. Friderik Stroy, poljski zdravnik. Podrobna pojasnila daje Lojzek.« V to njegovo (prvo) urednikovanje sodita dve rokopisni strani šaljivih besedil (mali oglasi, razglas, bomba smeha, knjižni oglas, dopis) — ki so vsa izpod njegovega peresa. Njegovo urednikovanje je bilo zelo uspešno: v »listnici uredništva« zapiše, da vseh prispevkov ne more uvrstiti na stenčas, zato nujno prosi, »da za nekaj časa prenehate pisati članke«.

8. 12. julija mu pismonoša prinese telegram iz Ljutomera. Neka Dana mu pošilja »k odliki iskrene čestitke« (zaključni izpit abiturientskega tečaja).

9. 13. avgusta 4. mariborska mladinska delovna brigada Marice Kerenčič izvaja scensko vizijo sedanjosti z naslovom »Iz zarij kakor kri«. Gre za list, na katerem so zapisane vse »službe« — režija, rekviziti, garderoba, glasba, luč, šepetalka, maska, odrski mojster s pomočniki, glavni inšpicijent in njegovi pomočniki. Za režijo odgovarja Filipič, ki je tudi pisec vizije. (Igro je pozno jeseni uprizoril tudi pri Slovenskem poročevalcu v Ljubljani.)

10.—14. V ta, v glavnem poletni čas po abiturientskem tečaju prek mladinske brigade do odhoda v Ljubljano sodi nekaj nedatiranih spisov in zapisov in celo igra »A njega ni«. Tako v zasnutku »Besede k prazniku« M. Gorkega (rokopis, 2 strani) zapiše: »Mi vsi ali mnogi izmed nas smo živelí razklano mladost, razklano življenje, brez mladosti smo bili mladi. Nosili smo v sebi pekel dni... Pri svojih dosedanjih blodnjah po zemlji slovenski smo doživljali tragedijo bede, krivic, izkoriščanja, v vsej tej dolini šentflorjanski: v prleških goricah... na Kozjanskem, v predmestjih...« — V skici za politično uro (4 rokopisne strani), ki naj bi bila posvečena Leninu, ob Cankarjevi črtici Ob zori spet omenja suženjstvo in trpljenje milijonov in sprašuje in kliče: »Zakaj? Zakaj? V imenu katere pravice, v imenu katerega boga nam jemljete pravico do življenja, nam, od rojstva obsojenim?« — Napiše dve pesmici s skupnim naslovom »Dva rojstna dneva« (rokopis in pretipkano): leto 1942 in leto 1946 v znamenju Tita. Druga se glasi: Iz brazd dišečih, / z zorečih polj, goric / in trav-

nikov / in gajev, / iz tovarn šuma / in žerjavov, / plavžev sija / in iz krampov, / motik zvena, — / iz naših žuljev / in potu, / iz pesmi dela, / sonca / in pomladi maja / kliče / silno, / zmagovito: / delo! / To je Tito. — Prevede Zogovičev »Pesem o Titu« (rokopis, en list). — V spisu »S Kardeljevo štafeto skozi ljutomerske gorice« (tipkano, dobri dve strani) v poetičnem in aktivističnem jeziku hkrati opiše vso pot štafete od Ljutomera do Maribora. — Igra »A njega ni« obsega šest tesno tipkanih strani. Oseb je zelo veliko, zgodba (Minka in Štefan se imata rada, pride okupator, Štefan gre v hribe, po osvoboditvi se spet najmeta) revna, dialogi staroverski, naivni, papirnati itd. Zato ni verjetno, da je igra njegova.

15.—16. 6. novembra (Filipič je zdaj že v Ljubljani pri Slovenskem poročevalcu) je sindikalna podružnica SP priredila proslavo oktobrske revolucije z razdelitvijo nagrad in naslednjim sporedom: 1. Velika oktobrska revolucija, govori tov. Bojan Štih; 2. »Iz krvavih zarij si v svetle zarje gradimo pot«, odrska slika; 3. »Naše delo«, slika iz današnjice. (Tipkano in natisnjeno vabilo.) — 1. novembra je Filipič, ki je proslavo tudi režiral, objavil »izredno okrožnico vsem sodelujočim« (ena stran, tipkano), v kateri zaradi odmerjenega časa terja do skrajnosti pospešene priprave, predvsem veliko vaj za obe igri. Prva igra je že omenjena »scenska vizija« s prvotnim naslovom »Iz zarij kakor kri...« (glej pod datumom 13. avgust); sestavlja jo devet slik: izbruh vojne, izseljenci, odhod iz partizane, fant in dekle sredi vojne, fant v ječi, dekle v ječi, talci, taborni ogenj v gozdu, prihod JA in svoboda. Besedilo je Kajuhovo, vse prizore (vizije) spremlja glasba (kitara, violina, harmonika, petje). (6 tipkanih strani in posebna tipkana stran s podatki o glasbeni spremljavi.) — Druga igra »Naše delo« (8 tipkanih strani) se godi v razrušeni vasi, kamor pridejo sindikalisti Slovenskega poročevalca na udarniško delo. Tu se pogovarjajo o vrednosti žuljev in fizičnega dela, se norčujejo iz mestne dame, ki je prišla na nedeljski sprehod, z zavzetimi očmi zro v prihodnost: »Le požrtvovalno delo in učenje bo naredilo iz nas res nove ljudi,« pove eden njegovih junakov. Omeniti velja zabavno aluzijo na skušnjo za to proslavo, s katero eden od nastopajočih opravičuje svojo zamudo. Za konec je Filipič uporabil dve pesmi, ki jih že poznamo — »Dva rojstna dneva«.

1947

Tega leta, vsaj v njegovi drugi polovici, je služil vojake v VI. brigadi (VP 27062) v Sinju. Pod njegovim vodstvom je »kulturalna ekipa« te vojne pošte izvedla dve proslavi: 9. novembra oktobrske revolucije, 29. novembra pa dneva armije.

1.—2. Program proslave oktobrske revolucije (en list, tipkano) napoveduje 7 točk, Filipič je sodeloval kot pisec (v srbohrvaščini) in režiser pri drugi, tretji, četrti in peti, ki »so povezane v celoto, ki tvori samostojno scensko podobo« in imajo tudi skupni naslov »Pot skozi stoletja« (Put kroz vijekove). *Tipkopis* obsega 8 strani, manjka druga stran; na začetku je opisana zamisel, zatem namen programa in delovni načrt. Slike oz. prizore povezuje konferansjé: na začetku je odlomek iz Cankarjevega Hlapca Jerneja (Jernej — župan), sledi Kajuhovo Dekle v zaporu, zatem odlomek iz Gorkega »Matere« (delavec Pavel Vlasov pred sodiščem), na koncu pa odlomek iz Wolfove drame »Kotorski mornarji« (uporniki podpisujejo resolucijo). Desetar Filipič v opombi zanimivo utemelji, zakaj je vse glavne vloge zaupal istemu igralcu: zato, ker so tako Jernej kot Kajuhov partizan, Pavel Vlasov in Wolfov Franjo kot revolucionarji ista oseba oz. »pod različitim imenima personificirana radnička klasa«.

3.—6. Tudi za proslavo Dneva armije je načrt programa posebej utemeljil (2 varianti — po ena tipkana stran): postaviti hoče dve dramski reportaži: eno iz zgodovine njihove enote, drugo pa iz sedanjosti »s kritičnim pogledom na razmere okrog nas«. Za bodočega dramaturga je značilna tale opomba: »Umjesto da se držimo stereotipnog, sto hiljada promljevenog načina priredbe, uzeo sam novi, sasma originalan način: prikazati jedinicu na problema za proslavu, za umjetničku priredbu. To daje stvari svoju dinamiku, a medjuvremenu pak imade se prilika za kratke detalje iz života i rada, za prikaz životne dinamike, veselja, mladosti u našim jedinicama... Ovo je pokušaj, da dobijemo barem sasvim mali, sitni pokušaj novog sovjetskog realizma u našu glumu.«

Prva nam je na voljo v dveh izvodih, ki pa se ne ujemata popolnoma: »*Tragovima naše slave*« (tipkopis 6 oz. 7 strani), godi se v novembru 1944 nad Kninom, prvič

pa so jo igrali že v septembru. Druga je dramska reportaža »*Jutro nad Sinjem*« (tipkopis, 5 strani) s podnaslovom »detajl iz života i rada vojnika naše jedinice u sadašnjici«, godi se decembra na vojaškem vežbališču blizu spomenika talcem. Zatem je tu še tretja igra »*Na Neretvi*« (tipkopis, 7 strani), dramska reportaža iz četrte ofenzive, ki jo je dramatiziral po Dnevniku V. Dedižera in Minderovičevih zapiskih Za Titom. Godi se marca 1943 v kanjonu Neretve pri Jablanici. Tudi ta je bila igrana v septembru, kar zvemo iz *besedila za napovedovalca* (ena tipkana stran).

1949

1. *Marec—maj 1949*: le na 7 straneh popisan zvezek z naslovom na etiketi: *Zapiski s seminarjev prof. J. Vidmarja*.

1951

1.—2. Pismo z dne 4. 9. 1951 umetniškemu vodstvu Okrajnega gledališča v Ptuj: Filipič ponuja gledališču svoj prevod drame nemškega dramatika Fridericha Wolfa »*Profesor Mamlock*«. Prevod priložen — tipkano, z opombami 41 strani.

1952

1.—3. *januarja* piše tri članke o ameriški komediji »*Draga Ruth*«, ki jo uprizarja celjsko gledališče: Vesela zgodba iz resnih dni, pred premiero; Anonimna komedija, pred premiero in Vesela zgodba o pubertetni vnemi navihane gimnazijke, ob uprizoritvi (tipkano, po 2 strani).

4. 12. marca mu piše upravnik ptujskega gledališča Jože Rojic. Vračajo mu prevod Wolfove drame »*Profesor Mamlock*« in mu nekoliko več poročajo o programu in razmerah v ptujskem gledališču.

5. 15. junija upravnik jeseniškega gledališča v daljšem pismu (2 strani) očita Filipiču, da v njegovem poročilu v Ljudski pravici podatki o delu jeseniškega gledališča niso povsem zanesljivi.

6. 25. junija upravnik celjskega gledališča mr. Fedor Gradišnik odgovarja na Filipičevo pismo: ni proti namestitvi dramaturga v Celju, še manj proti njemu osebno, ugotavlja le dejstvo, da Celje najprej potrebuje režiserja.

7.—9. Filipič (še študent AIU) je napisal članek v nemščini *Einiges über das kulturelle Leben in Jugoslawien* (rokokopis, 5 strani) in ga poslal študentu filozofije Engelu Wernerju (verjetno znanu iz Erlangena). Ta je rokopis poslal dr. Walterju Heistu, uredniku frankfurtskega časnika *Die Neue Zeitung*, ki pa je članek odklonil in ga vrnil. (*Pismo* dr. W. Heista iz Münchna z dne 19. septembra 1952.)

1953

1. *12. februarja*: pogodba z Mladinsko knjigo — Mladinske igre, izbor in redakcija v eni ali dveh knjigah po 1200 od i.p., za opombe in uvod po uredbi o avtorskih honorarjih.

2. *17. aprila*: pogodba z Mestnim gledališčem v Celju s 16 odstavki — angažiran kot dramaturg za sezono 1953/54.

3. *28. maja*: pošilja rektoratu AIU povabilo pripravljalnega odbora za peti mednarodni gledališki festival v Erlangenu. Tudi on bi se rad pridružil ekskurziji, saj kot absolvent še spada na akademijo, dasi je že honorarno v službi.

4. *1. junija*: Zvezi študentov na AIU pošilja vabilo in prospekt za Erlangen in navaja, kaj vse je treba v zvezi s tem storiti.

5. *28. junija*: Akademiji za igralsko umetnost sporoča, da Nemci dajejo finančno možnost za še enega udeleženca erlangenskega srečanja. Ta naj bi nastopil kot predavatelj. Morda bi bil lahko to on. Predaval bi o jugoslovanskem gledališču in dramatiki in to v nemščini.

6. 6. *julija*: Stalni umetniški komisiji pri Svetu za kulturo in prosveto pošilja protest, ker ne dela v prid gledališčem zunaj Ljubljane, ko absolvente AIU brez potrebe namešča v Ljubljani. Podpiše se kot absolvent dramaturgije in honorarni dramaturg in umetniški vodja celjskega gledališča.

7. 6. *julija*: Prosi Svet za kulturo in prosveto LRS, da bi ga določil za delegata na erlangensko srečanje in mu seveda nudi skromno finančno podporo. Res je, da mu je obljubljena štipendija za Pariz, vendar bi v Erlangen hotel tudi zato, ker bi tam predaval, navezal stike za nameravani ljubljanski mednarodni študentski gledališki festival in se oglasil pri nekaterih gledaliških založbah v Münchnu.

8. 10. *julija* piše uredništvu Naših razgledov v zvezi z objavo njegove študije »Slovenska dramaturgija 1953«. Ob dopisu je kopija študije (19 tipkanih strani) in delovni zapiski zanjo.

9. 15. *avgusta* napiše poročilo o udeležencih, potovanju, programu in uporabljenih finančnih sredstvih ob obisku festivala v Erlangenu.

10. 20. *avgusta*: pismo dramatika Ferdinanda Brucknerja upravniku celjskega gledališča F. Gradišniku.

11. 25. *avgusta* mu Svet za kulturo in prosveto in kulturo odkloni podporo za udeležbo na konferenci dramaturgov v Berlinu.

12. 10. *septembra*: kulturni ataše na naši ambasadi v Parizu mu sporoča, koliko denarja bi potreboval za bivanje v Parizu, kjer bi kot dopisovalec rad intenzivno spremljal gledališko, filmsko in glasbeno življenje.

13. 17. *septembra*: Zavod za zaščito avtorskih pravic ga vabi, naj se glede pravic v zvezi z dramatisacijo Seliškarjeve »Bratovščine Sinjega galeba« oglašuje v zavodovi pisarni.

14. 3. *oktobra*: časopisno podjetje Borba mu vrača rokopise, ki jih je poslal, ter mu sporoča, kdaj bo zaključila redakcijo 20. številke »Revije«.

15. 5. *oktobra*: komercialni svetnik Triglav filma mu sporoča, da je njegovo sodelovanje pri podjetju zaželeno; naj se kmalu pride dogovoriti glede nastopa službe in morebitnega posredovanja pri forumih, da se mu omogoči zamenjava službenega mesta.

16. 30. *oktobra*: prevajalec Marjan Tavčar predloži obračun za prevod Aristofanovih »Zborovalke« za celjsko gledališče.

17. 31. *oktobra*: tipkopis in izrezek iz časopisa Savinjski tednik: »Pred krstno uprizoritvijo nove slovenske mladinske igre v celjskem gledališču.« (Bratovščina Sinjega galeba.)

18. 29. *decembra*: Svet za kulturo in prosveto LRS ga imenuje »za člana komisije za poklicna gledališča«.

19. nedatirano: poročilo o uspehu slušateljev AIU v Erlangenu z uprizoritvijo Strindbergove »Gospodične Julije« (2 tipkani strani).

20. nedatirano: članek »Celjsko gledališče pred koncem odločilne sezone«, tipkopis, strani 10.

21. nedatirano: stenografski zapisnik Zore Filipič.

22. nedatirano: članek »Eugene Gladstone O'Neil — največji ameriški dramatik« (koncept s svinčnikom, 4 strani).

23. nedatirano: sedem strani »drobiža« za gledališki list (O. S. Maughamu, A. Roussinu, L. Barraultu, W. Saroyanu, F. Hochwaelderju, B. Brechtu itd.).

1954

1. 23. *januarja* piše rektorju AIU: najprej o šestih igralkah in igralcih, ki želijo iz Kranja v Celje, a bi to pomenilo likvidacijo Prešernovega gledališča, zatem pa o osebni želji, da bi šel iz Celja ali za filmskega dramaturga ali za asistenta na AIU. Podpiše se z »Vaš učenec«.

2. 8. *marca*: tajnik Francoskega gledališkega centra P. L. Mignon priporoča neimenovanemu Lojza Filipiča, gledališkega ravnatelja in štipendista francoske vlade, ki je na študijskem bivanju v Parizu (v francoščini).

3. 26. *marca*: priporočilo direktorja za sprejem tujih študentov (Institut za nacionalno vzgojo) v Parizu, ki naj omogoči Filipiču ogled snemanj na francoski televiziji (v francoščini).

4. 26. marca: isti direktor prosi J. L. Barraulta, da bi Filipiču dovolil ogled vaj v gledališču Marigny.

5. 26. marca: isti direktor enako prošnjo pošilja direktorju J. Vilaru.

6. 9. aprila: Gledališče Hebertot ga obvešča, da so mu za predstavo rezervirali dve vstopnici.

7. 8. maja: Nejcu (verjetno Kurentu) sporoča, da o svojem pariškem bivanju v Drami ne more predavati, ker ga moti občutek, da je to pri nekaterih članih nezaželeno. Omenja tudi, da so bili zaradi objavljenih »Pariških dramaturških zapiskov« nekateri užaljeni.

8. 8. maja: predsedniku Društva dramskih umetnikov v zvezi z objavljenimi »Pariškimi zapiski« sporoča, da so užaljeni člani Drame njegovo pisanje verjetno površno brali, zato mu imputirajo nekaj, česar v njih ni. Prosi predsednika, da prizadetim to razloži, saj je vse, kar je pisal, »pisal v najboljšem namenu«.

9. 30. maja: »Glas« iz celjskega občinstva se mu na lističu zahvaljuje »za zanimiva pisma iz Pariza« in hkrati upa, da je v popotni torbi prinesel tudi kaj sodobnega za celjski repertoar.

10. 12. junija: sporočilo Sveta za prosveto in kulturo, da je imenovan v republiško »komisijo za pregled filmov za javno predvajanje«.

11. 20. junija: Svet za prosveto in kulturo mu pošilja odlok o ustanovitvi republiške komisije za pregled filmov.

12. 29. junija: Triglav film mu v zvezi z njegovim angažmajem pri filmu sporoča, naj še nekoliko potrpi, ker je generalni direktor še na tujem pa tudi glede dotacij za leto 1954 si še niso na čistem.

13. 7. julija: potrdilo AIU, da se je prijavil k diplomskim izpitom v jeseni; potrdilo potrebuje kot prilogo k prošnji za skrajšanje orožnih vaj.

14. 15. julija: Triglav film ga sprašuje, kdaj se lahko oglasi v podjetju »v svrhu razgovora z našim tov. gen. direktorjem«.

15. 24. julija: Ivan Potrč Filipiču v Postojno, kjer je na orožnih vajah. Piše mu v imenu Mladinske knjige: druga knjiga mladinskih iger bo pač morala počakati.

16. 15. septembra: s posebno odločbo upravnik celjskega gledališča utemelji pravice in dolžnosti dramaturga in umetniškega vodje Filipiča.

17. 24. novembra: dr. Gisela Schwanbeck s Svobodne berlinske univerze odgovarja na njegovo pismo z dne 17. novembra; sporoča mu, kako je univerza urejena, kako je možno doseči doktorat in kako je s študijem gledališke znanosti pri njih.

18. 15. decembra: upravnik MGC F. Gradišnik mu uradno sporoča, da mu je gledališki svet zvišal umetniško doklado.

1955

1. 20. marca: rektorju AIU: dramaturgu Janezu Žmavcu so v Kranju odpovedali, angažirali pa komparativista Rada Jana, kar je nezakonito. Drugo: zaradi zdravstvenih razlogov bo zapustil celjsko gledališče; kdo ga bo nasledil na dramaturškem mestu? To sprašuje rektorja zato, ker je predsednik komisije za poklicna gledališča.

2. 27. februarja: sporoča direkciji Triglav filma, da ne more prevzeti Gledališko-filmskega studia pri Triglav filmu in navaja razloge.

3. 5. marca: v nemščini odgovarja na pismo Svobodne univerze v Berlinu; prilaga prošnjo za vpis na institut za gledališke vede in prošnjo za štipendijo.

4. 10. marca: nekemu profesorju na AIU, ki odklanja priporočilo AIU za štipendijo v Berlinu (ki je F. zanjo zaprosil) in ki je izjavil, da se ne spominja Filipičevega dela v njegovem seminarju, zraven pa še, da se kot dramaturg ne razvija in da še ni opravil vseh izpitov. Filipič ga vljudno opozori na delo, ki ga je v Celju opravil (trije letniki Gledališkega lista, trije prevodi, ena dramatisacija itd.) in ki je vzrok, da ni našel časa za diplomu.

5. 21. marca: F. S. Finžgar, Ljubljana, mu na dvanajst zastavljenih vprašanj sporoča, da je že 15 let brez zveze z gledališčem in je — posebno po okvari sluha — »postal popoln ignoranc za ves naš sedanji dramski razvoj«.

6. 22. marca: Pisatelj Bevk sporoča, da se zaradi obilnega dela ne more odzvati anketi v zvezi s festivalom slovenske drame.

7. 29. marca: natanko tako kot F. Bevk odgovarja tudi M. Krleža.

8. 30. marca: K anketi povabljeni Ferdo Kozak sporoča, »da se na tako obsežno zastavljeno problematiko ne dá odgovarjati na hitro in približno«. Želi, da bi za-mišljeni festival kar najbolje uspel.

9. 7. aprila: Svobodna univerza v Berlinu mu sporoča, da štipendije, žal, ni more dobiti, ker je bila za leto 1955/56 zelo skržena. — Na hrbtni strani tega dopisa je nekaj njegovih zapiskov o organizacijskih, finančnih in umetniških problemih Festi-vala slovenske drame.

10. 8. aprila: Juš Kozak se mu opravičuje, ker ni utegnil sodelovati pri anketi. Zatem omeni govorice, da namerava Filipič k radiu. Nikar tega, sprejme naj mesto dramaturga v Drami: ansambel je zbežan in mu ni leka, če ga ne bodo zdramili nova mentaliteta, nov elan, nova vera, nove smeri. Le on — Filipič — bo lahko »izvršil preporod te ustanove«. Koblar je sicer dejal, da to ni mogoče, ker nima diplome, vendar zanj — za upravnika Kozaka — to ni zapreka, preko katere ne bi mogli. Tehtno, nadvse zanimivo pismo obsega štiri strani.

11. 10. aprila: izrezek iz časopisa; razpis za mesto dramaturga ljubljanske Drame.

12. 15. aprila: spet Juš Kozak iz Št. Vida pri Stični. Upa, da bodo omajali rektorje-ve (Koblarjeve) »akademske principe«, razume tudi, da se mora Filipič najprej vživeti v zanj popolnoma nove razmere v Drami. Kozak bi rad, da bi Drama začela pot navzgor in Filipič mu je eden od pogojev, da se bo to uresničilo.

13. 18. aprila: njegova ponudba za delovno mesto dramaturga ljubljanske Drame s podatki o doseganju delu in službah (rokopis).

14. 25. aprila: mu piše Mitja (Mejak), če se je že odločil za delo pri radiu in če že ima namestnika (v Celju).

15. 28. aprila: izrezek iz časopisa TT z njegovo izjavo o Festivalu slovenske drame pod naslovom »Velika pobuda«. Ob članku je Kosova karikatura Filipiča.

16. 29. aprila: upravnik SNG Ljubljana Juš Kozak mu uradno sporoča, da ga je upravn odbor SNG nastavil za dramaturga v Drami. Dokler ne opravi izpitov, bo nastavitev honorarna.

17. brez datuma, verjetno brž po 29. aprilu: Juš Kozak se veseli njegove nav-stitve. Rad bi, da bi že prihodnji sezoni dal svoj pečat, čeprav je repertoar sestavil prejšnji dramaturg.

18. 3. maja: Herbert Grün (Zagreb) mu čestita za nastavitev v Drami. Prepričan je, da je to imenovanje »začetek preokreta v klavrnih situaciji slovenske gledališke kulture«.

19.—21. 4. maja: Svobodna univerza v Berlinu mu sporoča, da je sprejet v po-letni semester 1955 in da bo od 1. maja do 30. septembra prejemal štipendijo — mesečnih 120 mark.

22. Malo pred 7. majem: natipkan razpored predstav Prvega festivala slovenske in jugoslovanske sodobne drame v Celju.

23. 9. junija: datum na ovitku z naslovom: Dipl. naloga — disertacija. Naslov naloge: Biologija posilžiživa. V ovitku: a) koncept in konceptni lističi; b) naloga v roko-pisu, str. 42; c) gradivo: vprašanja igralcem in njihovi odgovori (B. Miklavc, B. Sotlar, Vika Grilova, Tina Leonova, M. Ukmar-Boltarjeva, V. Skrbinšek — Nablockina avto-biografija v francoščini; č) literatura: članki Rogera Iglesiasa, Antonina Artauda, Andréja Veinsteina (v prevodu).

24. 6. junija: Svobodna univerza v Berlinu mu sporoča, da je sprejela na znanje njegovo sporočilo, da poletnega semestra ne bo mogel vpisati.

25. 10. junija: upravnik celjskega Mestnega gledališča F. Gradišnik ga raz-rešuje službene dolžnosti. Službeno razmerje preneha z 31. avgustom 1955.

26. 21. junija: Upravnik Juš Kozak ga imenuje za člana Umetniškega sveta Drame.

27. 29. junija: Okrajni ljudski odbor Celje (predsednik Riko Jerman) mu po-deljuje 30.000 din nagrade »za uspešno delo, ki ga je opravljal kot dramaturg MGC in za zasluge na polju gledališke kulture v okraju Celje«.

28. 1. julija: izrezek iz Celjskega tednika — članek Tineta Orla (T. O.) »Ob slovesu dramaturga Filipiča« (s Filipičevo fotografijo).

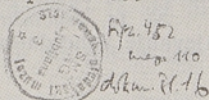
29. 19. avgusta: Ivan Potrč (Ljubljana) mu v imenu Mladinske knjige spet piše o drugi knjigi slovenskih mladinskih iger. Če Filipič zdaj ne utegne, je založba voljna počakati.

30. 20. oktobra: nastavitveni dekret za dramaturga v ljubljanski Drami.

SLOVENSKO
NARODNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA
U P R A V A

Štev. 284/1-55

Lučič
V Ljubljani, 29. aprila 1955.

Tovariš
Lojze Filipič,
dramaturg Mestnega gledališča

v

Celju

Upravni odbor SNG je na svoji današnji seji sprejel sklep, da se s 1. septembrom 1955 nastavite pri Drami SNG v Ljubljani kot dramaturg.

Upravni odbor Vam sporoča tudi željo, da boste izpite, o katerih v svoji vlogi sami sporočate, da jih boste opravili, čim prej položili. Dokler ne dovršite izpitov, kot Vam je znano, se nastavite v honorarjem razmerju, takoj po dovršenih izpiti pa z definitivno sistematizacijo.

Upravni odbor pričakuje od Vas, da se boste delu v Drami posvetili z resnostjo, zaradi katere se je Upravni odbor, kakor jo pozna doslej, odločil za Vašo nastavitev.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Predsednik UO SNG:

Juš Kozak
(Juš Kozak)

Nastavitveni dekret za dramaturga v ljubljanski Drami

31. 20. oktobra: pogodba Drame s Filipičem za sezono 1955/56 (od 1. septembra 1955 do 31. avgusta 1956).

32. 19. novembra: Svet za prosveto in kulturo mu odobrava šilinge kot »enkratno pomoč« za ogled mednarodne gledališke razstave na Dunaju.

33. 14. decembra: Svet za prosveto in kulturo ga imenuje v razsodišče za ocenjevanje kandidatov, ki jih pošilja sekretariat SPK LRS na študij v tujino.

1956

1. 29. januarja: članek, ki ga je napisal ob uprizoritvi Govekarjeve dramatizacije »Rokovnjačev« na odru DPD Svoboda Vič — tipkano, 4 strani.

2. 9. februarja: okrožnica berlinskega Dramaturškega društva in pravila tega društva.

3. 9. avgusta: izrezek iz časopisa: natečaj za štipendije (UNESCO).

4. 11. avgusta: njegova prošnja za dodelitev dvomesečne štipendije (glej pod 3. zgoraj) za preučevanje gledališča B. Brechta »Berliner Ensemble« v Berlinu.

5. 3. novembra: piše (v nemščini) rektorju visoke gledališke šole v Leipzigu, če bi mu bilo mogoče opraviti krajši tečaj in če bi v zvezi s tem lahko dobil kakšno štipendijo.

1957

1. 17. januarja: rektor leipziške Visoke gledališke šole odgovarja, da mu glede študija lahko ustrezajo, težje je s štipendijo, vendar bi se dalo tako urediti, da bi za honorar predaval o gledališču v Jugoslaviji.

2. 15. februarja: Ker misli, da mu prošnja za štipendijo iz sklada UNESCO ni bila podeljena, prosi za kakšno iz drugega vira. Akademija za igralsko umetnost mu je odobrila diplomsko nalogo o B. Brechtu, pa bi zato potreboval šesttedenski študij v Berlinu.

3. 16. februarja: piše mu dramaturg Državnega gledališča v Brnu, s katerim se je seznanil v Ljubljani, vabi ga, naj pride v Brno.

4. 23. februarja: Sekretar Sveta za kulturo in prosveto LRS ga imenuje v razsodišče za ocenjevanje kandidatov, ki jih sekretariat Sveta za kulturo in prosveto LRS pošilja na študij v tujino. (Prim. 1955 pod št. 33.)

5. 30. marca: piše rektorju leipziške Visoke gledališke šole, da mu trenutno ni mogoče uresničiti želje po študiju v Leipzigu, ker gre njegovo gledališče gostovat na Poljsko.

6. 15. maja: piše Svetu za kulturo in prosveto — zahvaljuje se za naklonjenost (štipendija) in sporoča, da bo odpotoval na tuje v drugi polovici novembra tega leta.

7. 1. septembra: Pogodba z Dramo za sezono 1957/58.

8. 10. septembra: Helena Weigel iz Berlinskega ansambla mu sporoča, da so mu odprta vrata v njihovo gledališče. Poskušala bo urediti, da ga bo ministrstvo v novembru ali decembru povabilo v Berlin.

9. 10. oktobra: članek »Gledališče in naš čas«, tipkano, 3 strani in pol.

10. 3. decembra: Direktor Drame Slavko Jan mu odobri plačan študijski dopust od 6. decembra 1957 do 6. januarja 1958.

11. 4. decembra: podpiše pogodbo s Triglav filmom, da se bo pri berlinski firmi DEFA pogovarjal o temah, ki bi prišle v poštev za koprodukcijo.

12. 11. decembra: »Studienplan« za jugoslovanskega gosta Filipiča (obisk predstava itd.) od 9. do 21. decembra.

1958

1. 2. februarja: njegovo kratko poročilo o študiju in delu, opravljenem v gledališču B. Brechta v Berlinu (3 tipkane strani). Omenja, da je Weiglova izrazila pripravljenost, gostovati po Jugoslaviji.

2. 24. februarja: Načelnik Sveta za prosveto in kulturo Radko Polič sporoča Filipiču, da so njegov predlog za gostovanje Berlinskega ansambla posredovali komisiji za kulturne stike s tujino v Beogradu.

3. 28. februarja: sporoča ravnateljstvu Drame, da ne more obnoviti pogodbe za sezono 1958/59, ker »odgovornosti dramaturga Drame SNG nisem dorasel« in ker ni izpolnil ob angažmaju postavljenega pogoja: ni opravil diplome.

4. 24. marca: Dramaturg Gledališča Maksima Gorkega v Berlinu mu pošilja igro Petra Hacksa »Der Müller von Sanssouci«.

5. 15. aprila: izjava o J. A. (in o nekem njegovem dejanju, ki je zgolj spodrsrljaj, izvirajoč tudi iz njegove bolezenske usmerjenosti, proti kateri se je ves čas zagrizeno boril).

6. 30. aprila: ravnateljstvo Drame znova prosi, naj ga razreši odgovornosti dramaturga, ki da je ne zmore,

7. jeseni 1958: kopija vprašalnika za potno dovoljenje: udeležil bi se Mednarodnega posvetovanja dramaturgov v Münchnu, ki bo od 19. do 28. oktobra. Tudi žena bi šla z njim.

1959

1. 20. januarja: upravnik SNG v Ljubljani S. Samec izda odločbo o njegovem napredovanju.

2. 10. aprila: Izvršni svet Ljudske skupščine LRS ga imenuje v komisijo za pregled filmov.

3. 28. novembra: pogodba z Mladinsko knjigo za ureditev knjige »Otroške in mladinske igre« in spremno besedo.

1961

1. 19. januarja: dr. Branko Radica mu pošilja svoje novo »scensko djelo« »Dio-klecijan«.

2. 1. marca: prosi vodstvo SNG v Ljubljani za sporazumno prekinitve delovnega razmerja, ker ne more več opravljati »preodgovornega dela dramaturga osrednjega slovenskega dramskega gledališča«. (S svinčnikom, pripis: oddano 1. marca 1961.)

3. 7. oktobra: Podatki o Drami upravniku SNG za poročilo OLO Ljubljana (interni problemi, odnosi do sorodnih institucij, aktualni problemi v delu Drame). (6 + 4 strani, tipkano.)

1962

1. 10. marca: njegovo poročilo občinskemu komiteju Zveze komunistov Občine Ljubljana-Center o reorganizaciji v MGL (6 tipkanih strani).

2. 19. aprila: kot namestnik sekretarja Zveze komunistov v SNG pošilja vsem članom sekretariata OO ZK v SNG koncept poročila za konferenco osnovne organizacije ZK v SNG. (Tipkano, strani 10.)

3. 27. avgusta: tri strani njegovih rokopisnih skic za »nastopno« predavanje v MGL.

1963

1. 21. februarja: (Uradna navodila za izpolnjevanje evidenčnega lista za vodilni in strokovni kader.) Po teh navodilih je Filipič na osmih tipkanih straneh vnesel zahtevane podatke.

2. marca: teze za razgovore o gledališču na Festivalu malih scen Jugoslavije v Sarajevu 1963, v srbohrvaščini, Sarajevo, razmnoženo; ni Filipičevo delo.

3 a in 3 b 1. aprila: piše uredniku revije »Theatre World« in direktorju Royal Court Theatre, če bi mu lahko poslala Osbornovo igro »Inadmissible evidence«.

4. 1. *aprila*: njegovo poročilo o formiranju aktiva komunistov gledaliških delavcev pri občinskem komiteju ZK občine Center. (Tipkano, 4 strani.)

5. 27. *aprila*: 6 listov — z roko pisanih in tipkanih — iz njegove daljše razprave (28 strani!) o različnih gledaliških vprašanjih. (Morda za sestanek političnega aktiva Ljubljane.)

6. 2.—3. *maja*: njegov sestavek »Samoupravljanje v gledališih« (7 tipkanih strani).

7. 3. *maja*: »Poročilo aktiva komunistov gledaliških delavcev občine Ljubljana-Center za razširjeno sejo okrajnega komiteja ZK Ljubljana.« (Podpisano: aktiv komunistov gledaliških delavcev občine Ljubljana-Center. Verjetno pri oblikovanju poročila vsaj sodeloval.) Tipkano, 9 strani.

8. 9. *maja*: Andjelko Štimac mu pošilja svojo dramatzacijo romana »Zlatarjevo zlato« A. Šenoe.

9. 17. *maja*: ocena pod št. 8 omenjene dramatzacije, ki jo je na njegovo željo napisal M. Mahnič.

10. 17. *maja*: vabilo na sestanek političnega aktiva mesta Ljubljane, na katerem bo tudi M. Marinko.

11. 25. *novembra*: Filipič in Janez Vrhunc skupaj pišeta predsedniku Mestnega sveta Marjanu Tepini o nekem scenariju (Arničeva glasba, diapozitivi, odlomki iz Štiglicvega filma »Na svoji zemlji«), morda za državni praznik.

1964

1. 14. *februarja*: listič, na katerega je zapisal Igor Pretnar svoj predlog za repertoar 1964/65 v MGL.

1965

—

1966

1. 3. *marca*: Dunajsko podjetje Universal Edition mu sporoča, da mu ne more poslati igre Johanna A. Boecka »Jeanne 44«, ker je pošla. Ko jo bodo spet dobili, jo bodo takoj poslali.

2. 8. *marca*: tudi založba Ahn & Simrock iz Wiesbadna mu ne more ustreči: želel je Gillnersovo predelavo komedije »Der Werbeoffizier« Georga Farquharja.

3. 13. *aprila*: Anica Brvar mu pošilja svojo igro »Bela soba« in ponuja svoje prevajalske usluge (iz ruščine in francoščine).

1967

1. 25. *januarja*: Jugoslovansko avtorsko agencijo (Ljubljana) znova prosi za igro Neila Simona »The Odd Cupple«.

2. 4. *februarja*: prosi Jugoslovansko avtorsko agencijo, da bi mu posredovala avtorizacijo za »The Odd Cupple«.

3. 13. *februarja*: piše gledališki založbi Rowohlt v zvezi z avtorizacijo za Hochhuthove »Vojake«.

4. 15. *februarja*: beograjska Jugoslovanska avtorska agencija piše ljubljanski o avansu in tantiemah za neimenovano delo, ki se zanj zanima tudi MGL.

5. 15. *februarja*: odgovarja založba Rowohlt, Reinbek pri Hamburgu, na njegov dopis pod št. 3. Hochhuth delo še oblikuje, praizvedba bo šele jeseni v Berlinu.

6. 17. *februarja*: ljubljanska JAA pošilja MGL dopis, ki ga je prejela iz beograjske centrale (glej pod št. 4; torej gre za igro »The Odd Cupple«).

7. 21. *februarja*: piše mu šef umetniškega oddelka Kulturne uprave v Pragi (Filipič se je pred nedavnim mudil tam), da so Kulturni pregledi začasno jenjali izhajati. Zelo pa jih zanimajo informacije o njegovem (Filipičevem) gledališču. Upajo na skorajšnje prijateljske stike.

8. 15. *marca*: piše berlinski gledališki založbi Felix Bloch Erben: rad bi Wittlingerjevo igró »Nachruf auf E. Müller« in če je izšlo še kaj njegovega pa tudi kaj novega v nemški dramatikí.

9. 17. *marca*: berlinski založnik že odgovarja, da je na želeno delo treba še počakati, avtor ga še obdeluje. Pač pa mu pošiljajo njegovi enodejanki in igri Th. Schübla in G. Herburgerja.

10. 17. *marca*: ljubljanska JAA mu sporoča, da Hochhuth svoje »Vojake« še predeluje (Filipič to seveda že ve — glej pod št. 5) in da tudi niso znani pogoji za uprizoritev.

11. 21. *aprila*: piše ljubljanski JAA, da bi rad novo Frischovo igró »Biografie«; njena krstna uprizoritev bo jeseni v Frankfurtu. Naj mu agencija posreduje besedilo in vloži prošnjo za prioriteto uprizoritveno pravico.

12. 22. *aprila*: spet piše JAA — sporoča ji odgovor založbe Rowohlt (glej pod št. 5) in jo prosi, naj poskusi dobiti originalno Hochhuthovo besedilo in vloži prošnjo za prioriteto uprizoritveno pravico.

13. 19. *maja*: Miodrag Ilić (Beograd) mu pošilja svojo komedijo »Veštac« in sporoča pogoje za njeno uprizorjanje.

14. 30. *maja*: piše Upravnemu odboru sklada za kulturno dejavnost in Odboru za kulturo mestnega sveta ljubljanskega, naj bi financirala vsak polovico stroškov za gostovanje gledališča iz Glasgowa v MGL.

15. 3. *junija*: piše nekemu direktorju v Zagrebu (verjetno gledališkemu), da gostovanje gledališča iz Glasgowa Ljubljana lahko plača le v jugoslovanski valuti.

16. 6. *junija*: režiser Saša Markus (Skoplje) v daljšem pismu hvali slovensko gledališče in njegove uspehe na Pozorju, hkrati pa ga prosi, naj mu dá kakšno režijo v MGL — rad bi se izkazal in dosegel vstop na Pozorje.

17. 28. *junija*: ljubljanska JAA mu sporoča pogoje za uprizoritev Albeejevega »Kočljivega ravnovesja«.

18. 30. *junija*: ljubljanska JAA mu sporoča višino tantiem za uprizoritev igre Petra Handkeja »Publikumsbeschimpfung«.

19. 3. *julija*: šef oddelka za tisk ameriškega generalnega konzulata v Zagrebu mu pošilja zaželeno igró »Kočljivo ravnovesje« in obžaluje, da je ni mogel poslati prej.

20. 11. *septembra*: ljubljanski JAA vrača Bondovo igró »Saved«, ki bi jo MGL uprizorilo, brž ko bi rešilo komplikacije v zvezi z novim depandančnim gledališčem.

21. 28. *septembra*: Jože Klemenčič (Lovrenc na Pohorju) ga sprašuje, če mu sme poslati dve svoji igri v pregled.

22. 29. *septembra*: piše doktorju Gruelu (založba Kurt Desch, München), da bo premiera Schwarzove igre »Das Fehlurteil« 19. oktobra; za dve igri prosi, da bi ju lahko še obdržal, tri pa vrača.

23. 30. *septembra*: piše doktorju Braunu (gledališka založba Suhrkamp, Frankfurt am Main), da bo premiera »Pesmi« (Weiss: Pesem o luzitanskem strašilu) v novembru. Ni mu odgovoril na pismo z začetka septembra, v katerem ga je prosil za Frischovo »Biografie«. Naj mu jo, če obstajajo možnosti za njeno uprizoritev v Jugoslaviji, pošlje zdaj.

24. *septembra*: »Predlog delovnega načrta MGL za sezono 1967/68.« Tipkano, 15 strani.

25. 2. *oktobra*: njegova analiza in ocena odrskega besedila Janeza Švajncerja »Viadukt«. Tipkano, 2 strani.

26. 2. *oktobra*: njegova ocena in predlogi za izboljšavo tretje verzije Partljičeve drame »Ribe na plitvini«. Tipkano, 5 strani.

27. 13. *oktobra*: zastopnik založbe Suhrkamp (Frankfurt na Majni) obžaluje, da je imel (Filipič) toliko težav pri prevajanju partiture za »Luzitansko strašilo«. Frischova »Biografie« je izšla in mu jo pošilja. Če jo hočejo uprizoriti, naj se obrnejo na pristojno agencuro.

28. 26. *oktobra*: ljubljanska JAA mu pošilja Hochhuthove »Vojake«.

29. 6. *novembra*: ljubljanska JAA želi poštoobratnega sporočila, če bo MGL uprizorilo »Kočljivo ravnovesje«, ker ga namerava uprizoriti tudi SNG Drama v Ljubljani.

30. 13. *novembra*: gospodu Braunu (založba Suhrkamp) poroča o uspešni uprizoritvi Weissove »Pesmi o luzitanskem strašilu«. Izvod Frischove »Biografije«, ki mu ga je založba poslala, je defekten; prosi, naj mu pošljejo popolnega. Ali je dovoljeno uprizoriti delo pred züriško izvedbo?

31. 16. novembra: piše ljubljanski JAA, naj mu poskuša dobiti izvirnika dramskih del P. Ustinova »Na pol na drevesu« in »Neznani vojak in njegova žena« in mu hkrati sporočiti tudi uprizoritvene pogoje.

32. 16. novembra: piše ljubljanski JAA, da pogoje za uprizoritev Handkeja (glej št. 18) MGL sprejme, uprizoritev sama pa se bo zavlekla zaradi zakasnitve odprtja depandančnega »Gledališča v hlevu«.

33. 16. novembra: spet piše JAA, tokrat v zvezi z Albeejevim »Kočljivim ravno-vesjem«: ravnatelj Drame Stih ni vedel, da se je za delo že pozanimalo MGL. Tako je zadeva urejena, JAA naj posreduje, da bi se založba zaradi težkega finančnega položaja gledališča avansu odpovedala.

34. 16. novembra: znova piše ljubljanski JAA, naj posreduje uprizoritvene pogoje za igro Martina Walserja »Die Zimmerschlacht« in zabeleži napoved prošnje MGL za prioriteto pravico.

35. 16. novembra: piše regionalnemu direktorju Britanskega sveta (Zagreb): vrača Stoppardovega »Rozenkranza in Gildensterne«, ker ga bo igrala Drama, in Play Bulletin s kritikami »Črne komedije«. Prosi, če posodijo dve igri Ustinova: »Na pol na drevesu« in »Ženo neznanega vojaka«.

36. 16. novembra: piše ljubljanski JAA: kljub visokemu zahtevku po avansu bi MGL le uprizorilo N. Simona »The Odd Cupple«; naj JAA obnovi pogajanja in morda doseže, da založba »zahtevke po 200 dolarjev avansa nekoliko zniža«. (Glej to leto pod št. 4. in 6.)

37. 22. novembra: piše Britanskemu svetu v Zagrebu; sporoča mu originalni naslov igre P. Ustinova: »Halfway up the tree« s ponovno prošnjo, da bi mu poslali original.

38. 22. novembra: tudi JAA v Ljubljani sporoča originalni naslov igre P. Ustinova, hkrati prosi za uprizoritvene pogoje in »za zabeležko naše prošnje za prioriteto uprizoritveno pravico«.

39. 24. novembra: v dopisu ljubljanski JAA naslovu igre P. Ustinova dodaja še natančen naslov londonske založbe; prosi, da mu posredujejo izvirnik in uprizoritvene pogoje.

40. 24. novembra: piše v zgornjem pismu omenjeni londonski založbi, naj mu pošljejo igro, uprizoritvene pravice pa bo uredila JAA.

41. 24. novembra: zagrebški British Council piše, da so prejšnjega dne po Filipičevem telegramu takoj telefonsko sporočili naslov agencije P. Ustinova, hkrati pa tudi pisali svojemu glavnemu uradu v Londonu, naj pošlje drame P. Ustinova. Kljub temu priporočajo še neposredno povezavo z agencijo.

42. 27. novembra: Tiskovna in kulturna služba ameriškega generalnega konzulata v Zagrebu mu sporoča, da v njihovi knjižnici ni več drame Sidneya Kingsleya »Detective story«.

43. 27. novembra: Založba Suhrkamp (Frankfurt na Majni) mu čestita za uspešno uprizoritev »Luzitanskega strašila« in se zahvaljuje za takojšnjo vrnitev glasbenega gradiva in fotografij in za pošiljko kritik in gledališkega lista. Upa, da mu bo že v decembru lahko poslala igro »Vietnam-diskurs«. Žal ji je, ker je bil izvod »Biografije« pomanjkljiv; medtem so že poslali novega. Praizvedbi v Zürichu bodo sledile nemške prve uprizoritve, po 4. februarju pa bodo igro lahko igrala vsa druga gledališča.

44. 28. novembra: Londonska založba »Film Rights Ltd« mu sporoča, da trenutno nima nobenega izvoda igre P. Ustinova. Poslali pa mu jo bodo, brž ko jo bodo imeli. (Glej zgoraj pod št. 40.)

45. *Nedatirana brzojavka*: založbi »Film Rights Ltd«, naj kar najnujneje pošlje igro P. Ustinova »Halfway up the tree«.

46. 2. decembra: ljubljanska JAA mu sporoča, da bosta avans za Albeejevo igro »A delicate balance« plačala HNK (Zagreb) in Atelje 212 (Beograd), tako da MGL plača samo tantieme, ki znašajo 8% od bruto dohodka predstave. Pravica do prioritete uprizoritve na področju SRS je vpisana.

47. 5. decembra: regionalni direktor Britanskega sveta v Zagrebu N. H. Ashmore mu sporoča, da nobena od obeh dram P. Ustinova še ni izšla v tisku in da igra »Half Way Up The Tree« v Londonu ni bila najboljšje ocenjena. Upa, da se bosta kmalu videla: na premieri »Rozenkranza in Gildensterne«, ki bi si jo rad ogledal.

48. 5. decembra: piše Laurencu Fitchu (založba Film Rights Ltd): zahvaljuje se mu za pismo z dne 28. novembra in nujno prosi za »Half Way Up The Tree«.

49. 5. decembra: sporoča ljubljanski JAA vsebino pisma londonske založbe Film Rights Ltd (glej št. 44) in jo prosi, naj še ona na stroške MGL ekspresno ali telegrafsko prosi za rokopis. Filipič se boji, da rokopisa zato ne pošljejo, ker še nimajo uradne zahteve avtorske agencije.

50. 7. decembra: prosi ljubljansko JAA, naj posreduje originalne tekste in uprizoritvene pogoje za tri igrice: Tennessee Williams: »The eccentricities of a nightingale«, Arthur Miller: »The Prize« in Sidney Kingsley: »Detective story«.

51. 7. decembra: piše Ameriški biblioteki (Zagreb), naj mu posodi igro A. Millerja »The Prize«, seve, če je že izšla.

52. 12. decembra: prosi ljubljansko JAA, naj mu posreduje izvornik in uprizoritvene pogoje za dramsko delo Alana Ayckbourn »Relatively speaking«.

53. 12. decembra: se zahvaljuje Britanskemu svetu (Zagreb) za pomoč pri iskanju igre P. Ustinova »Half Way Up The Tree« in prosi za angleški original Ayckbournovega dramskega dela »Relatively speaking«.

54. 13. decembra: neki znanec (Slovenec) iz Münchna prilaga »pisanje nekega slovenskega novinarja, ki je baje pred nedavnim emigriral«, prosi ga, naj mu kupi zadnje delo A. Hienga in J. Burchardta Renesančno kulturo v Italiji.

55. 13. decembra: Laurence Fitch (založba Film Rights Ltd) se zahvaljuje za pismo z dne 5. decembra (glej št. 48) in mu pošilja igro P. Ustinova »Halfway Up The Tree«.

56. 14. decembra: ljubljanska JAA mu sporoča, da njen zastopnik ne razpolaga niti z enim izvodom obeh iger P. Ustanova: »Halfway...« in »The unknown Soldier and his Wife«.

57. 15. decembra: piše Miri Miheličevi in jo spominja »na dano obljubo« — v prvi polovici februarja mora imeti vsaj osnutek njene komedije. Ker bo sam zaradi boleznj nekaj časa odsoten, bo vlogo »priganjalca in preganjalca« prevzel M. Mikeln.

58. 18. decembra: ljubljanska JAA mu sporoča, da bo beograjska centrala JAA poslala original Millerjeve igre »The Prize«, brž ko bo opravljen prevod v srbohrvaščino. Delo pa bo možno uprizoriti šele po newyorški premieri aprila 1968, ko bodo tudi jasni uprizoritveni pogoji.

59. 26. decembra: piše L. Fitchu (Film Rights Ltd, London): zahvaljuje se mu za pismo z dne 13. decembra (glej št. 55) in za poslano igro P. Ustinova; uprizoritvene pogoje bo v imenu MGL urejevala Jugoslovanska avtorska agencija.

1968

1. 5. januarja: piše ljubljanski JAA in jo prosi za izvornik in uprizoritvene pogoje za Albeejevo igro »Everything in the Garden«.

2. 10. januarja: dr. Greuel (založba Kurt Desch, München) mu je pred časom poslal igro »Alte Damen versenken« Italijana Ricarda Rangonija. Sprašuje ga, če jo bo uprizoril. Zdaj mu pošilja še igro Axela von Ambesserja »Der Reisebegleiter«, ki so jo z uspehom krstili v münchenskem Residenztheatru.

3. 15. februarja: piše ljubljanski JAA, da Simonovo komedijo »The Odd Couple« MGL nujno potrebuje. (O tem je agenciji pisal že 25. januarja — dopis 53/68, ki ga v naši okrnjeni zapuščini ni.)

4. 20. februarja: prosi ljubljansko JAA za uprizoritvene pogoje in izvornik Ayckbournove igre »Relatively Speaking« (prim. dopis leta 1967, glej št. 53).

5. 20. februarja: v dopisu Britanskemu svetu (Zagreb) omenja, da mu na pismo, v katerem je zaprosil za Ayckbournovo igro »Relatively Speaking«, niso odgovorili, zato prošnjo ponavlja. Sporoča tudi, da so Ustinova (Halfway...) dobili, sklenili pogodbo z založbo Film Rights, delo prevedli in ga bodo prihodnji mesec že igrali. (Premiera je bila 25. aprila z naslovom »Komaj do srednjih vej«.)

6. 22. februarja: beograjski prevajalec Dragoslav Andrić prosi za izvornik Shafferjeve »Črne komedije«, ker bi jo rad prevedel. Pravzaprav je on že pred MGL prošil agencijo za besedilo, pa ga je rajši poslala v Ljubljano. Ponuja tudi prevod neke švedske igre.

7. 23. februarja: direktor N. H. Ashmore iz zagrebškega British Councila se v zvezi s Filipičevim pismom z dne 20. februarja (glej pod št. 5) opravičuje in sporoča, da igra »Relatively Speaking« še ni natisnjena; svetuje mu, naj se obrne na beograjsko avtorsko agencijo, ki ima na voljo najrazličnejša skripta za režiserje pa bo morda ona lahko posodila to igro.

8. 26. februarja: Beograjčan Milan Stanković pošilja direktorju MGL Mikelnu svojo igro »Kravata« in se nekoliko razpiše o nji.
9. 27. februarja: prosi ljubljansko JAA, naj urgira Simonovo igro »The Odd Cupple«, ki že leto dni prihaja iz Amerike. Kje se je zataknilo? Avans ne more biti več problem, saj je MGL že novembra lani sporočilo soglasje.
10. 16. marca: zagrebški British Council potrjuje prejem njegovega včerajšnjega pisma (15. marec) in mu sporoča, da so pisali v London po tistih šest dramskih besedil, ki jih je navedel v dopisu.
11. 17. septembra: mariborski dramaturg Ignac Kamenik toži, da mu v repertoarju manjka lažja sodobna komedija. Prosi ga za sestanek, da bi se o tem pogovorila.
12. 27. septembra: Stana Vinšek ponuja direktorju MGL M. Mikelnu dva predvoda avtorjev Firnerja in Lütendorfa.
13. 2. decembra: Marijan Tavčar (Atene) mu piše v glavnem o dramatiku, režiserju, utemeljitelju gledališča enega (!), igralcu Grku Dinosu Taksiarhisu, prilaga eno stran avtobiografije tega Grka v francoščini in preveden članek o njem, ki ga je napisal Marc Marceau (2 tipkani strani).
14. 12. decembra: Kole Čašula (Skoplje) mu pošilja svojo igro »Partitura za nekega Mirona«, opiše njeno usodo in predvsem prosi za njegovo mnenje in kritične pripombe — preden bo oddal rokopis v tiskarno.
15. 23. decembra: berlinski knjigotržec Gustav Kiepenheuer mu obljublja, da mu bo poslal igro »Davor« Günterja Grassa, brž ko bo v berlinskem Schiller-Theatru izvedena praizvedba.

1969

1. 26. februarja: Matej Bor mu piše v zvezi s pogodbo za »Ples smeti« in ga sprašuje, če je že stopil v stik s Severjem.
2. 11. marca: Dr. Greuel (založba Kurt Desch, München) mu pošilja igro A. Casona »Das Haus der sieben Balkone«, »Das Maskenfest« A. Moravie in »Herbstgarten« L. Hellmanove.
3. 13. marca: Ciril Cvetko (Slovenska filharmonija) ga prosi »za sestavek na temo splošne kulturne problematike pri nas« za Koncertni list.
4. 19. marca: piše Britanskemu svetu v Zagrebu, naj mu posodijo pet iger Noela Cowarda.
5. 19. marca: piše ljubljanski JAA, naj mu posredujejo izvirnike štirih iger N. Cowarda in pogoje avtorizacije zanje.
6. 19. marca: ponovno prosi ljubljansko JAA, naj mu posreduje izvirnik in uprizoritvene pogoje za igro Rona Cowena »Summertree«, ki je bila že uprizorjena v New Yorku.
7. 19. marca: ameriško biblioteko v Zagrebu prosi za tri igre Samuela Taylorja, za igro R. Cowena »Summertree« in za igro N. Krasna »Blue Hour«.
8. 6. maja: urednik tuzlanskega časopisa Pozorište Zvonko Petrović ga prosi za članek, ki naj bi izšel v posebni številki, posvečeni novemu osvetljevanju sodobne jugoslovanske drame in gledališke umetnosti.
9. 11. junija: Janez Gradišnik, urednik nove revije Prostor in čas, javlja, da je v nji citiral nekaj mest iz njegovega govora. Hkrati ga prosi za sodelovanje.
10. 2. julija: Matej Bor na dopisnici omenja dogovor, da bo glasbo za »Ples smeti« pisal dr. Koder. Naj brš stopijo v stik z njim, ker gre septembra v SSSR.
11. 9. julija: Mirko Milojadović iz uredništva beograjske Politike ga prosi, naj mu sporoči, kakšen se mu zdi njegov tekst (verjetno kakšno dramsko delo).
12. 12. julija: Janez Lampič (Ljubljana-Polje) ga prosi za strokovno oceno svoje igre »Mladost med tirnicami«, ki jo je F. sprejel v okvirni program.
13. 17. julija: Tone Partljič mu s Sladkega vrha pošilja v pregled »popravljenno komedijo«. Prosi ga, naj jo prebere in mu sporoči svoje mnenje.
14. 11. avgusta: Bojan Štih mu z Bleda sporoča, da bo »definitivni rokopis« svoje drame »Spomenik« izročil do konca decembra. Pove o nji, da je cinična, koliko oseb ima in da scena ni zahtevna.
15. 23. avgusta: rokopisna skica »za razčlembeno predavanje o ‚Legendi‘ Primoža Kozaka« — dva lista.

16. 5. septembra: Urednik tuzlanskega časopisa Pozorište Zvonko Petrović mu pošilja kopijo stenograma Filipičevega predavanja o institucionalni krizi gledališča. Članek bodo objavili v Pozorištu.

17. 23. septembra: Polde Bibič ga kot predsednik Sveta Drame prosi, če bi bil pripravljen sodelovati v Umetniškem svetu Drame, ki ga nameravajo ustanoviti.

18. 11. oktobra: Predsednik ARTESA, društva za književno, likovno in glasbeno kritiko mu sporoča, da bo »časopis moral obstati pri prvem poskusu«. Vrnili mu bodo vplačilo, ki jih je kot »edino svoje vrste nadvse razveselilo«.

19. 4. novembra: Matej Bor mu iz Pirana pošilja rokopis svoje nove drame »Sola noči«, ki naj jo F. pod pečatom in z Borovim podpisom do nadaljnjega deponira. Kasneje bo zvedel, zakaj je bil tak postopek potreben. Govoril je s Herzogom — zdi se mu (Boru), da dobro režira »Ples«.

20. 4. decembra: France Koblar se mu zahvaljuje za voščilo. Še vedno mu je žal, da ga pred leti ni mogel pridobiti za svojega naslednika. Zapiše, da se je dvignil med najodličnejše absolvente Akademije in se kot dramaturg trdno uveljavil v naši gledališki kulturi.

21. 6. decembra: Boris Grabnar mu sporoča, da mu je Mario Fratti pisal (iz Kanade, Toronto), da bo kmalu na voljo nova verzija njegove igre »Che Guevara«. Priročil je tudi poročilo in kritiko o premieri v Torontu. Menda se pripravljajo uprizoritve v ZDA, v Evropi in na Japonskem.

22. Decembar: Njegova »priložnostna odrska montaža« z naslovom »Obisk dedka Mraza«, MGL 1969, tipkano, strani 23 in dodatni 2 strani »Dodatek k finalu«.

23. Nedatirano, a iz leta 1969: Milena Godinova mu piše marsikaj o svoji usodi od 1938, ko je bila angažirana v Banja Luki. Pet strani rokopisno. Poroča, kako je bilo na banjaluškem gledališkem prazniku, kjer je zastopala Slovenijo.

1970

1. 29. januarja: Mr. Fedor Gradišnik iz Celja se mu zahvali za članek v Naših razgledih ob svoji osemdesetletnici. Sprašuje, če bi bilo mogoče narediti izbor iz njegovega gledališkega pisanja in ga izdati v knjižici.

2. 13. februarja: dramaturg Josefstadtskega gledališča na Dunaju dr. Gustav Kropatschek o Anouilhovi igri »Geliebter Antoine«, ki je pri Filipiču.

3. 23. februarja: Dominik Smole (Ljubljana) piše Gombaču: sprašuje ga v zvezi z dramatizacijo nekega Fliserjevega teksta. Dramatizacijo oz. adaptacijo naj bi opravil on (Smole). Rad bi najprej tekst, kajti če bi se lotil dela, bi moral najti do njega neko afiniteto. (To pismo je Gombač s spremnim dopisom poslal Filipiču, glej naslednjo številko.)

4. 24. februarja: Gombač Filipiču, ki — kot vse kaže — v zadevi posreduje pri Smoletu.

5. 10. marca: dr. Erika Zabrša iz dunajskega Burgtheatra mu pošilja na posodo »Harijana VII.«.

6. 17. marca: dr. W. Schäfer (založba Hermann Luchterhand, Berlin) mu sporoča, da mu ne more poslati Solženicinovih dveh iger, ker avtorjev pravni zastopnik tega ne dopušča.

7. 1. aprila: Dr. Greuel (založba Kurt Dasch, München) razpravlja o nekaterih odrskih delih (Stephan: »Tendado«, Uckermann: »Dompteurs unter sich«, Schlierf: »Rachmann«) in mu pošilja dvojice del (Hubalek: »Stalingrad« in Kirst: »Aufstand der Offiziere«).

8. 13. aprila: Tone Partljič ga prosi za oceno iger »Naj poje čuk« in »Tolmun in kamen« in pomoč pri odločitvi, katero naj bi ponudil Šentjakobskemu in katero Mestnemu gledališču.

9. 19. aprila: France Filipič (Zveza kulturnih delavcev Maribor) ga prosi, naj oceni in dopolni »letošnjo programsko osnovo Štatenberga«, ki bo posvečen dramatiki in gledališču.

10. 24. aprila: odločba Upravnega odbora MGL o njegovem osebnem dohodku.

11. 24. aprila: Jože Košar (založba Obzorja, Maribor) mu piše v zvezi s njegovim izborom Borovih odrskih del, ki bodo izšla pri Obzorjih.

12. 1. maja: ocena Partljičeve igre »Naj poje čuk«, rokopisna, ena stran.

13. 2. maja: piše Tonetu Partljiču (3 tipkane strani) in se temeljito posveti oceni igre »Tolmun in kamen«; ni zadovoljen z njo. Poslal jo bo Šentjakobskemu gleda-

lišču, igro »Naj poje čuk« pa Babiču za Primorsko gledališče, hkrati pa bi jo uprizorili tudi v MGL.

14. 3. *maja*: piše Šentjakobskemu gledališču: pošilja Partljičevo igro »Tolmun in kamen«.

15. 3. *maja*: piše J. Babiču in mu pošilja Partljičevo igro »Naj poje čuk«. Pri tem mu sporoči vse tisto, kar je pisal Partljiču; tudi o uprizoritvi te igre tako v Gorici kot v MGL. V MGL seveda le v primeru, če bo prihodnja sezona še v njem.

16. *Maja*: dva lista s skicami za oceno Partljičeve igre »Tolmun in kamen«.

17. 12. *maja*: Tone Partljič (Sladki vrh) se mu zahvaljuje za pismo, za oceno, za skrb, da bi bili igri uprizorjeni. Piše mu: »... ti si najbrž trenutno edini dramaturg pri nas, ki si zasluži to ime.«

18. 15. *maja*: Fadil Hadžić (Zagreb) pošilja Mikelnu svojo komedijo »Revolucija u dvorcu« za event. uprizoritev v MGL.

19. 24. *maja*: F. Gradišnik (Celje) se mu zahvaljuje za dve pismi. Svetuje mu, naj po Mikelnovem odhodu prevzame mesto direktorja MGL in hkrati še umetniško vodstvo.

20. 23. *junija*: Prešernov sklad (predsednik uprav. odbora B. Ziherl) ga imenuje v komisijo za film, radio in TV.

21. 2. *julija*: v Mikelnovem imenu piše Fadilu Hadžiću, da je program MGL za sezono 1970/71 že definitivno fiksiran; o Hadžićevem delu bo torej mogoče razpravljati šele za sezono 1971/72.

22. 10. *julija*: Matej Bor (Bled) mu znova pošilja tisti del »Šole noči«, ki ga je (zapečatenega) poslal že jeseni. Prosi ga, naj se oglasi zaradi definitivnega dogovora in podpisa pogodbe. (Rokopis ima 50 strani, »nadaljevanje je pri Mateju Boru«.)

23. 20. *julija*: Mikeln mu pošilja novo verzijo »Stalinovih zdravnikov«. (Samo dopis.)

24. 6. *avgusta*: Založba Henschel (Berlin) mu sporoča, da igre W. Rosowa »Warschauer Melodie« nimajo.

25. 14. *avgusta*: Lado Kralj (Ljubljana) mu sporoča, da zaradi odhoda v Ameriko vrača funkcijo člana dramaturškega sosveta mariborske Drame. Med »Kostanjevo krono« E. Flisarja in Mikelnovimi »Stalinovimi zdravniki« je izbral Mikelnovo delo, ki je primerno za mariborski Veliki oder.

26. 16. *septembra*: Aleš Jan mu piše iz Maribora, kjer režira Grumovega »Pierota«, da sprejme neko delo, verjetno v MGL.

27. 30. *septembra*: Miloš Poljanšek, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS, se mu zahvaljuje »za prizadevanja pri oblikovanju tez za sistematičnejši pristop konceptuiranja kulturne politike na Slovenskem«, čeprav se z nekaterimi ocenami in stališči ne strinja.

28. 6. *novembra*: Opštinska zajednica kulture Novi Sad ga prosi, naj bi sprejel dva zastopnika, med njima direktorja Drame novosadskega gledališča, na pogovor o financiranju in o razporeditvi osebnih dohodkov v MGL.

29. 22. *novembra*: ocena drame V. Trinkhausa »Drama brez naslova«. (Tipkano, ena stran.)

30. 25. *novembra*: Samo Simčič (Ljubljana) priporoča v pismu (3 tipkane strani) vsem igralcem MGL ustanovitev teatra-laboratorija. Potem ko razloži njegovo vsebino in namen, prosi za podporo pri tem boju, ki naj igralcem pomaga, »da bi se počutili v svojih vlogah dobro in da bi jih osrečila njihova umetnost«.

31. 6. *decembra*: Mile Klopčič se mu zahvaljuje za čestitke (avnojska nagrada). Prebral bo nemškega Erdmanna, nato se bosta vse zmenila.

32. 17. *decembra*: Tatjana Arambašin (Pulj) se mu zahvaljuje za pismo; mu piše o igrach, ki mu jih je poslala v pregled za event. uprizoritev.

33. 21. *decembra*: spominski govor umrlemu S. Severju (ali članek — naslov: Poslednji pomenek). Na čisto pretipkano (dobri 2 strani) in rokopisni koncepti.

34. 30. *decembra*: Primož Kozak mu pošilja pozdrave iz Amerike.

35. 31. *decembra*: Bratko Kreft ga opomni na jubilejno leto Dostojevskega in predlaga, naj bi v ta namen igralski govor umrlemu S. Severju (ali članek — naslov: Poslednji pomenek) na čisto pretipkano (dobri 2 strani) in rokopisni koncepti.

36. *Nedatirano, a verjetno v tem letu*: Aleš Jan mu piše, da bi rad sodeloval kot režiser v MGL, predstavi svoje dosedanje delo in priloži oceno svoje režije Cankarjeve »Lepe Vide« na gledališki akademiji.

1. 12. januarja: Dragoslav Andrić (Beograd) se mu zahvaljuje za posojenega Brechta in mu čestita za članek v zadnji številki Scene, v katerem so izredne formulacije. Ta članek bi moral imeti vsak gledališki delavec.

2. 14. januarja: Matej Bor (Radovljica) želi, da bi se dogovorila glede »Šole noči« za prihodnjo sezono MGL. Tudi omenja neko študijo, ki da jo je F. verjetno že napisal (najbrž o njem).

3. 6. februarja: Lojze Štandeker (Pulj) mu pošilja svojo tragikomedijo »Dobičkarji«. Predlaga, da bi prvak puljskega gledališča Antun Kujavec s svojo monodramo »Blazneževi zapiski« nastopil tudi v Ljubljani.

4. 7. februarja: Tone Partljič (Sladki vrh) mu sporoča, da je »Čuk« izšel, da ga namerava tiskati tudi Prosvetni servis. Seveda je bilo to prezgodaj, delo še ni dognano. Prosi Filipiča, naj mu pomaga v njegovi »delovni tiskici« in to zdaj, saj »leta tečejo in jaz moram pisati«.

5. 10. februarja: dr. Greuel (založba Kurt Desch, München) se zahvaljuje za pismo, tudi je prejel oba vrnjena dramatika: Kirsta in Hubaleka. S Hiengovim »Baltazarjem« se bodo radi ukvarjali.

6. 12. februarja: Margaret Dietrich (Institut für Theaterwissenschaft, Dunaj) ga vabi, naj se udeleži poletnega seminarja v Eisenstadtu z naslovom: »Gledališče in politika«. Plačali bi mu vse stroške bivanja in vožnje in mu poklonili tudi honorar.

7. 22. februarja: Dramaturg josefstadtskega teatra na Dunaju mu poroča o »Ewigen Gatten«, dramtizaciji dr. Liebleina, predvsem o njenem uspehu. Prav takšen uspeh bo igra doživela tudi v Ljubljani, ko bo Lieblein dovolil njeno uprizarjanje.

8. 22. februarja: dr. Margaret Dietrich odgovarja na njegovo pismo. Filipič ji je sporočil, da ni doktor, da pa tudi ni ženska, kot ga je profesorica in prvem pismu naslovila. Glede teme na seminarju ima F. proste roke: je lahko čisto teoretična, lahko pa tudi povezana z jugoslovanskimi problemi.

9. 1. marca: ZDUS v ljubljanski Drami ga vabi, naj bi prišel predavat o novem gledališkem zakonu.

10. 2. marca: Pogodba med njim in AGRFT o vodstvu občasnega tečaja iz gledališko-radijske dramaturgije v polet. semestru 1970/71. (Pogodbi je priložen natančen pregled »pedagoških opravil« — predavanja, seminarji, konzultacije).

11. 4. marca: I. Breša (?) iz Šibenika mu pošilja svojo igro, o kateri je zvedel, da jo mariborsko gledališče prireja v enem štajerskih narečij.

12. 15. marca: dr. Greuel (založba Kurt Desch) mu sporoča, da komedija »Le contrat« (Francis Veber) še ni prevedena v nemščino, Hiengov »Baltazar« pa je v branju (pri založbi).

13. 24. marca: Hemmo B. Drexhage (Haag) mu sporoča, da je bilo delo »Theodore, a total loss« igrano v Londonu, New Yorku, Ankari in Düsseldorfu. Če se MGL ni odločilo zanj, naj besedilo vrnejo.

14. 3. maja: Bojan Štih (Bled) poroča o popravkih v »Spomeniku«, posebno v zvezi z »Zdravljico« na koncu igre. Kot je razvidno iz pisma, bo delo režiral Igor Pretnar. Avtor na koncu izrazi mnenje, da je delo le vredno uprizoritve.

15. (v maju): (Seminarska naloga Gorana Schmidta o dramaturških konstantah v Hiengovem dramskem opusu, tipkano, pet strani.)

16. 31. julija: Djurdja Fleretova (Ljubljana) oddaja prevod (Feydeau, »Dama iz Maxima«) z nekaj pojasnili in opomini.

17. 13. oktobra: Novosadsko Srpsko narodno pozorišče javlja Drami v Mariboru sodelovanje igralca Stevana Šalajića v programu proslave (na Borštnikovem srečanju?) in navaja nagrade in reputacijo tega igralca.

18. 14. oktobra: igralec Zlatko Crnković (Zagreb) javlja svoj nastop na zaključni slovesnosti v Mariboru. (Tudi on na naslov mariborske Drame.)

19. 18. oktobra: tudi Jugoslovansko dramsko pozorišče bo sodelovalo na mariborski zaključni slovesnosti: nastopil bo Jože Rutić.

20. 19. oktobra: Direktor Drame v Titogradu sporoča, da bo na mariborski zaključni slovesnosti nastopil igralec Begović.

21. 22. oktobra: Gledališče v Subotici sporoča, da bo na mariborski zaključni slovesnosti nastopil igralec Petaki Laslo. Recitiral bo v madžarščini.

22. 25. oktobra: Beograjsko Narodno gledališče sporoča, da bo na mariborski zaključni slovesnosti recitala Nada Skrinjar.

23. verjetno v tem letu: Dušan Voglar mu pošilja zapisnik »o nekem sestanku ,na republiki« in ga prosi za pripombe in dopolnila.

24. 8. februarja: Prešernov sklad SRS mu pošilja sklep o podelitvi nagrade Prešernovega sklada. — Kraigherjevo vabilo na sprejem. — Vabilo na akademijo v počastitev Prešernovega dne. — Posebno sporočilo Vlada Dernača o višini nagrade in o organizaciji podelitve v Filharmoniji.

25. Okrog 8. februarja: Zelo značilna izjava (verjetno za tisk) o njegovem dramaturškem in kulturnem delovanju in stiskah. (Tipkano, ena stran.)

26. 9. februarja: stran iz časopisa Delo o Prešernovih nagrajencih.

27. Čestitke, ki jih je prejel za Prešernovo nagrado: Rakovčevi, Fedor Gradišnik, domači (sestra in mama), tržaško gledališče, Srpsko narodno pozorišče, Nada Kraigher, Vasja Predan (z vprašanji za tradicionalno anketo Naših razgledov), Joštovi, Luka Dotlić, Bruno Hartman, Emil Frelih, Radimir Radujkov, Rado Bordon, Bojan Štih, Bratuževa, Petje in Milič iz Trsta, Majda Grbac, Mileva Zakrajškova, Tone Partljič, Milena Godina, Sveta Jovanović, Uroš Kraigher, Dušan Voglar, Andrej Hieng.

1972

1. 8. februarja: pismo Bojana Štiha tujim režiserjem Bratkowskemu, Perinettiju in Lotschaku. (Tipkano, 4 strani.)

2. 16. maja: Mile Stanković (Beograd) mu pošilja svojo novo komedijo »Pakao sa vatrometom ili Razvod braka iz 1001 razloga«.

3. 10. julija: Miroslav Mitrović (Beograd) sprašuje, če njegova komedija »Ponočna provala« (igrana že v SSSR in Romuniji) pride v poštev za uprizoritev v MGL.

4. 10. julija: neki Janez (Ljubljana), ki ga je Filipič povabil k sodelovanju oz. k pisanju za MGL, opiše idejo in vsebino za eno svojih načrtovanih komedij z naslovom »Genij«.

5. 21. julija: Skupščina SRS, republiški zbor, ga imenuje za člana upravnega odbora Prešernovega sklada.

6. 23. julija: Mira Miheličeva se mu zahvaljuje za čestitke (rojstni dan) in obljublja, da bo, če bo še kaj napisala za gledališče, dala samo MGL.

7. 2. avgusta: Vesna Arhar-Konjar sporoča, da je Prennerjeva privolila v popravke nekega svojega odrskega teksta, hkrati pa prosi (Arharjeva) za kakšno delo (asistenco) v MGL.

8. 7. septembra: Miroslav Mitrović (Beograd) se mu zahvaljuje za informacijo o formiranju repertoarja v MGL pa tudi za resno, natančno in jasno oceno komedije »Ponočna provala« (glej zgoraj pod št. 3).

9. 30. septembra: Andrej Hieng mu pošilja neko svoje pisanje (morda osnutek za igro). Obljublja, da bo igra zanimiva in da jo bo pisal vso zimo.

10. 4. oktobra: Vinko Trinkaus mu pošilja »obljubljeno« komedijo in ga prosi, naj jo hitro prebere in mu sporoči, kako so se odločili.

11. 18. oktobra: piše Vinku Trinkausu, »da ob komediji ‚Birokracija‘ ne more priti do sodelovanja. Igra je pretenka, preozka, preskromna, premalo tehtna.

12. 19. oktobra: Bojan Štih (Ljubljana) sporoča, da se bo cel mesec udeleževal skušenj (verjetno za »Spomenik«), prinesel bo še 3. dejanje. Prilaga pismo, ki ga je poslal trem tujim režiserjem (glej pod št. 1). Obžaluje, da se je »Borštnikovo srečanje spremenilo v pompozne svečanosti«; tako ni več časa za razprave o gledaliških problemih, »izničila se je dragocena priložnost za delo, za ideje, za iskanje«.

13. 29. oktobra: Bojan Štih (Celje) mu sporoča, da je z gnusom prebral ovadbo, ki jo je podal neki gledališki delavec zoper Filipiča. »Signum temporis neostalinizma in profesionalne jalovosti«. Filipič naj ve, da mu »stoji ob strani vse kar je dobrega, zlahtnega, ustvarjalnega in tudi revolucionarnega v slovenskem gledališču. Zato je napad nate, napad na nas vse«.

14. 31. oktobra: dopis direktorja MGL Igorja Pretnarja Kulturni skupnosti Slovenije prek odbora KSS za gledališko in glasbeno dejavnost ter RTV: o programu otvoritvene sezone v novi stavbi MGL. (Tipkano, 5. strani.)

Arh. 452/kuja (110)
Ljubljana, dne 8. februarja 1971

Medu

Štev.: 13/71

S K L E P
o podelitvi Nagrade Prešernovega sklada

Upravni odbor Prešernovega sklada je na temelju člena 2 Zakona O Prešernovem skladu ter člena 1 in 6 Statuta Prešernovega sklada sklenil na seji, dne 15. januarja 1971, da prejme Nagrado Prešernovega sklada v letu 1971

LOJZE FILIPIČ
za dramaturško delo

U t e m e l j i t e v

Med najraznovrstnejšimi teksti tuje in domače dramske tvornosti, ki se v svojem prizadevanju po čim drznejšem avantgardizmu često zapreda v meglo hermetične nedostopnosti, je našel Lojze Filipič z zanesljivo roko razgledenega poznavalca vrsto del, ki po svoji komunikativnosti privabljajo še vedno novo občinstvo v gledališče. Tako izbrani repertoar pa hkrati posega v sredino sodobne življenjske problematike, ne da bi zapuščal osnovne zahteve dobrega okusa in kvalitete. Posebno veliko pozornost posveča Filipič mladim avtorjem, s katerimi tudi ustvarjalno sodeluje, njegov ostrí čut za oblikovanje sodobnega repertoarja pa omogoča igralcem, da razvijejo svoj talent.

S svojim dramaturškim delom se Lojze Filipič uvršča med markantne osebnosti sodobnega slovenskega gledališkega življenja.

P r e d s e d n i k

akad. prof. Boris Zihertl

Boris Zihertl

15. 9. *novembra*: Dušan Moravec mu v veselem pismu iz Pirana sporoča, kako preživlja svoj delovni počitek.

16. 21. *decembra*: Bojan Štih (Ljubljana) se mu brez hudovanja zahvaljuje za odkritosrčno in prijateljsko oceno »Improvizacije (Spomenika), ki je poskus seštevka naših kulturnopolitičnih, idejno-moralnih in oblastniško-manipulantskih dejanj«.

17. *nedatirano, sredi leta*: Igor Torkar pošilja »bežno skicirano idejo za burko ‚Lažnjivka‘«. Želi pogodbo: vnaprej toliko in toliko denarja in obljubo, da bo burka uprizorjena v sezoni 1973/74; rokopis pa bo oddal najkasneje do 1. decembra 1972. (Skica je na dveh tipkanih straneh.)

1973

1. 10. *januarja*: Breda Pugljeva (Maribor) mu pošilja osem besedil (morda prevodov), ki bi morda prišli v poštev za repertoar MGL.

2. 5. *februarja*: Dušan Jovanović (Ljubljana) postavlja »pred direkcijo MGL kategorično zahtevo po dodatnem honorarju 5000 ND netto za režijo ‚Lažne Ivane‘«, kar utemeljuje s tem, da je delal prek določenega roka. Njegov zahtevek je »dokončen in nepreklicen«. Brez podpisane pogodbe se ne bo udeležil nobene vaje za predstavo »Ivane« v novi dvorani. Če pa bodo vaje potekale pod vodstvom nepooblaščenih oseb, se bo prisiljen »javno odreči avtorstva postavitve in preko svojih pravnih zastopnikov ukrepati v ustreznem smislu«.

3. 14. *februarja*: Branko Gombač (Maribor) mu sporoča, da ga (Filipiča) »nobeden ne krivi za ničesar«, primer (ki v pismu ni pojasnjen) je zanj končan »z velikim razočaranjem«. On ne bo spremenil svojega značaja in je »pripravljen ob vsaki priliki na vse za prijatelja«.

4. 17. *februarja*: Tine Orel (Ljubljana) se mu zahvaljuje za čestitke in besede, s katerimi je povečal njegov »skromni delež« pri celjskem teatru; rad je pisal poročila o njegovem delovanju, čeprav se je zameril, ko je izjavil, da celjskega teatra ne bo mogoče postaviti z »lokalnimi močmi«. »Potem si kmalu prišel Ti, in ‚čez noč‘ iz CG naredil ‚pojem‘, uveljavil svoj bleščeči družbeni slog in z zgledom in besedo ‚rov-tarsko‘ sredino opominjal, naj se omika in brusi. Še vedno Te imam v ušesih in si štejem v čast, da smo včasih staknili glave.«

5. 19. *februarja*: piše Viktorju Smoleju v zvezi s Slovenskim gledališkim leksikonom.

6. 19. *februarja*: podpiše dodatno pogodbo s Dušanom Jovanovićem v zvezi s podaljšanjem študijske dobe za Hiengovo »Lažno Ivano«. Jovanović dobi 2500 ND brutto. Jovanović pogodbo podpiše.

7. 18. *marca*: Viktor Smolej, eden poglavitnih sodelavcev Slovenskega gledališkega leksikona, v 20 strani dolgem pismu sporoča Filipiču vrsto pripomb, ki se nanašajo na samovoljne krajšave in najrazličnejše popravke urednika SGL.

8. 30. *marca*: Filipič odgovarja Smoleju na zgornje pismo.

9. 3. *aprila*: Predsednik dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici na Krki v dveh, enako datiranih pismih (tipkano in z roko pisano) prosi Filipiča za posredovanje, naj kostanjeviške prireditve prištejejo v kategorijo *festival*, s čimer bi imeli pravico do finančnih podpor in tako nadaljevali že lepo »utirjeno živo kulturno delovanje Kostanjevice«.

10. 25. *aprila*: Gojko Janjušević (Novi Sad) piše Filipiču v zvezi s prevodom njegove razprave (Specifični vidovi samoupravljanja u pozorišnim organizacijama udruženog rada) v srbohrvaščino.

11. 12. *junija*: Direkcija Sterijinega pozorja mu poroča o njegovem referatu (Samoupravljanje v gledališču): izšel bo v Sceni št. 3—4, zanj se zanima časnikar Odjek (Sarajevo) in Književna reč (Beograd) in kulturna rubrika Televizije Beograd. O oddaji referata na beograjskem Radiu III mu ne morejo povedati nič zanesljivega.

12. 13. *avgusta*: v pismu, ki mu ga piše Sveta Jovanović, je videti njuno intimno prijateljstvo pa tudi notranjo podobo arhitekta, ki je ves v delovnem zaletu.

13. 21. *novembra*: Rajko Pavlovec mu pošilja kopijo vloge na Kulturno skupnost Slovenije za sofinanciranje ekslibris kongresa. Prosi Filipiča, naj prošnjo podpre.

Spoštovanima tovarišema
ravnatelju in predsedniku sveta MGL
Ljubljana

Trečno in nujno prosim, da po
moji smrti MGL ali OZD in stupnasti
tj. sem sodeloval

- a) ne pride nikakršne komemoracije
- b) MGL ne odpre nobene stvari in noben
predstave
- c) ničesar ne objavite nikakršne osnutnice
- d) na moj grob ne položite ne venca
ne rož

Pooblaščenim realizator moje oporoke,
trinec, moji poslednje želje in prošnje
je tov. Andrej Mahkota, študent
prava, Ljubljana, Telena pot 7,
tel 62-828. Med drugim sem ga
prosil, da MGL o moji smrti
obvesti po potopu mojih posvetic
ostankov.

Prosim, da MGL v sporazumu in v sodelovanju s tov. Mahkoto iz mojega stanovanja
odpelje gore gradiva, ki se je v letih gradnje MGL nagrmadilo pri meni doma.
Gre za rokopise, knjige, revije, korespondenco itd. Deloma je to gradivo last
MGL, deloma pa sem si ga za MGL izposodil od tujih založb, JAA, SGM, AGRFTV,
NUK itd. Tovariš Mahkota bo imel okvirna navodila, vendar prosim, da mu pri
sortiranju pomaga predstavnik MGL, morda, če mogoče, tovarišica Šinkovčeva, ki
je zame 12 let opravljala večino korespondence in ima nad stvarmi pregled. Nimam
več moči, da bi tov. Mahkoti dal nadrobna navodila, še manj za to, da bi grmade
gradiva, s katerim je založeno stanovanje, sam vsaj približno sortiral. Izposojeno
gradivo, prosim, vrnite, kamor spada. Del gradiva je izposojen na moje ime, del
uradno za MGL (predvsem tisto od JAA). O gradivu, ki ni last MGL in ki ni izposo
jeno, se bo tov. Mahkota posvetoval z ravnateljem Slov. gled. muzeja. Če bosta
tovariš D. Moravec in tov. A. Mahkota pri tem potrebovala pomoč MGL, prosim, da
jima pomagate.

Tiskopis
vlebil lonc
10/4.15

Poslavljam se in
tovariš poslavljam
Ljilja

1974

1. 6. januarja: Filipič ugotovi prošnji Ivana Hvale iz decembra 1973 in mu napiše dve tipkani strani pripomb in predlogov v zvezi z uradnim spisom neomenjene institucije oz. urada o različnih vprašanjih, zadevajajočih naloge, značilnosti in poslanstvo ljubljanske Drame. (Spis je priložen.)

2. 2. februarja: Branko Gombač (Maribor) mu kot »najvplivnejšemu članu« komisije za napredovanje, ki je razpravljala tudi o njegovem napredovanju v 7. razred, piše nekaj razočaranih vrstic.

3. 6. februarja: Slavko Jan (Ljubljana) mu sporoča, ga se strinja s popravki v članku o njem za Delo oz. Sceno.

4. 7. februarja: Filipič piše Branku Gombaču, da ga je njegovo pismo užalilo (glej pod št. 2). Ne samo, da ni »najvplivnejši član komisije«, marveč sploh ni član te komisije, zato o njegovem napredovanju ni mogel glasovati.

5. 23. februarja: Slavko Jan se mu zahvaljuje za vse, kar je storil za spomin na njegovo delo. Članek je »lepo objavljen in se jasno bere«.

6. 14. junija: Mica (Maribor) mu želi vse najboljše za rojstni dan in za godovno. Slišala je, piše, da je zagrenjen, da so ga prizadele pripombe o teatru. Tolaži ga, da si ni vredno greniti življenja, Erdmannov Samomorilec ima prav: ne izplača se! Tudi nji se vse spakedra, celo z otrokom nima sreče. In na koncu: »Eh, takšno je pač življenje. Redko poboža človeka, dostikrat primaže klofuto. Nazadnje pa smo zadovoljni, da preživimo, da smo še tu. Torej ni vredno, da bi tiste čveke jemal resno.«

7. 2. septembra: Bojan Štih (Ljubljana) se mu zahvaljuje za uvrstitev celjskega gledališča v repertoar MGL. »Vem, da si Ti storil vse, da smo vsi skupaj spet napravili nov, velik korak naprej v naši gledališki kulturi in umetnosti. Hvala.«

1975

1. 18. aprila: piše Bojanu Štihu in Sergeju Vošnjaku: informira ju, kje ima prevode in druge tekste in se poslavlja. Spodaj pripis: »18. IV. 75 — Novi Sad — Beograd, v kratkem premoru med blaznostjo (vlak).«

2. 19. aprila: piše »poslednjo željo in prošnjo«; naj po njegovi smrti ne bo nobene komemoracije, naj ne odpade nobena skušnjava ali predstava, naj ne objavijo nikakršne osmrtnice, naj na njegov grob ne polože ne venca ne rož. Vse to napisano z roko. Na vlepjenem lističu (tipkopis) skrbno zapiše, kam z rokopisi, knjigami, revijami, korespondenco.

3. Brez datuma: bela prazna kuverta z naslovom ravnatelja MGL Sergeja Vošnjaka in z izpolnjenim »potrdilom o sprejemu pošiljke« (za »priporočeno«) na isto ime.

4. 24. aprila: dopis MGL Dušanu Moravcu, ravnatelju gledališkega muzeja; pošiljajo mu »originalni pismi, kateri je pred smrtjo napisal tov. Lojze Filipič«.

Nedatirano:

1. O problemih ljubljanske Drame (rokopisno, 4 lističi).
2. Ob 100-letnici Srbskega narodnega gledališča (tipkano, 1 stran).
3. O Millerjevi igri »Po padcu« (tipkano, 11 vrstic).
4. »Taki postopki nam izpodkopavajo ugled v svetu« (zaščita avtorskih pravic tujih avtorjev, s podpisom, tipkano, 2 strani).
5. Kadrovske problemi slovenskih gledališč (brez podpisa, tipkano, 2 strani).
6. »Kongres na vrteči se plošči«, VII. kongres ITI v Helsinkih (s podpisom, tipkano, 6 strani).
7. »Ob umetniškem jubileju Vladimira Skrbinška« (brez podpisa, tipkano, 5 strani).
8. »Stalinovi zdravniki«, ocena (brez podpisa, tipkano, 3 strani).
9. »Zapisek ob začetku sezone« (s podpisom, tipkano, 3 strani).
10. »Pot Mestnega gledališča ljubljanskega« (brez podpisa, tipkano, 4 strani).
11. »Večeri poezije v Mestnem gledališču ljubljanskem (s podpisom, tipkano 2 strani).

12. »Ena izmed možnosti. Osnovne poteze programske podobe MGL.« (Brez podpisa, tipkano, 2 strani.)
13. Intervju: Filipičevi odgovori na pet vprašanj v zvezi z novo sezono v MGL, verjetno 1963/64 (brez podpisa, tipkano, 9 strani).
14. O stavbi MGL, historiat, opis, predelava (brez podpisa, tipkano, 3 strani).
15. Ena sama stran (torzo) z odlomkom o vprašanju odnosa čas : gledališče. (Brez podpisa, tipkano.)
16. O značaju, delu, organizaciji, programu itd. MGL (brez podpisa, tipkano, dve strani).
17. »Naši akutni duhovni problemi — izpovedno jedro MGL« (brez podpisa, tipkano, 1 stran).
18. Zapisnik posvetovanja predstavnikov slovenskih poklicnih gledališč v Tednu slovenske dramatike v Celju, maja 1963. (Tipkano, strani 40, Filipičev delež v razpravi na straneh 20—29.)
19. »Gledališka publika in sodobna domača dramatika«, dispozicija, morda za ZDUS (s podpisom, tipkano, strani 6).
20. Vprašanja in teze za skupno sejo predsedstev Republiškega Sveta sindikatov in Zveze Svobod — pri izdelavi morda sodeloval tudi Filipič (tipkano, razmnoženo, 4 strani).
21. »Repertoarno ogledalo naših (amaterskih) dramskih skupin«, osnutek za predavanje (rokopis, strani 12).
22. Iz diskusije o gledališču, verjetno v skupščini Ljubljane (s podpisom, tipkano, 11 strani).
23. Pismo Sonje Gašperšič, naj za gledališki aktiv občinskega komiteja partije pripravi »kratko« oceno dela ZDUS.
24. Poročilo o delu ZDUS, verjetno tisto, ki ga je v zgornjem pismu želela Gašperšičeva. (Brez podpisa, tipkano, 3 strani.)
25. Opis razprave v okviru aktiva kulturnih delavcev komunistov o idejni problematiki v gledališčih pri občinskem komiteju ZKS Ljubljana-Center. (Morda Filipičevo; tipkano, strani 9.)
26. »Kratka dispozicija diskusije druga Lojzeta Filipiča na skupščini zajednice profesionalnih pozorišta Jugoslavije« (tipkopis, strani 10).
27. Izrezki iz časopisov:
1. Novi odnosi v gledališčih. Razgovor s predstavnikom SNG Maribor I. Krajničičem in K. Orožimom. Delo, 25. julija 1962.
 2. Novi odnosi v gledališčih. Pogovor z Mico Černigoj o ljubljanskem Mestnem gledališču. Delo, 27. julija 1962.
 3. Novi odnosi v gledališčih. Prvi koraki v SLG v Celju. Delo 28. julija 1962.
 4. Novi odnosi v gledališčih. Pogovor s Smiljanom Samcem o stališčih in prizadevanjih v SNG v Ljubljani. Delo, 20. julija 1962.
 5. Družbena vloga in struktura gledališča. Anketa. Naši razgledi, 28. julija in 11. avgusta 1962.
 6. Bogdan Pogačnik: Disonance in uravnovešanja. Dvostopenjski razgovor za okroglo mizo o skladih za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Delo, 2. junija 1963.
 7. O. Galovac: Polemički pogovor o kazališnoj temi ili razmišljanja o suvišnom strpljenju. Telegram, 14. junija 1963.

Vizitke

1. Dr. phil. Marko Fotez, Beograd
2. Vekoslav Fras, Ljubljana — Wien
3. Karl Maria Grimme, Wien
4. Karel Kraus, Národní divadlo Praha
5. Rudolf Mirbt, Göttingen
6. Ivan Potrč, Ljubljana
7. Dušan Tomše, režiser, Ljubljana
8. Ursula Vosseler, poslaništvo Nemške demokratične republike v Beogradu
9. Noni Žunec, Zagreb
10. The British Council, Zagreb

11. Pension Pohl, Wien I, Rathaussatrasse 20
12. Hotel de Nice, Paris, Rue de Rivoli
13. Hotel Pension Monopol, Wien IV, Prinz Eugenstrasse 68
14. Hotel Kongress, Wien IV, Wiedner Gürtel 34

Listine in drugo

1. Nemško spričevalo za osmi razred klasične gimnazije v Mariboru z dne 1. julija 1941 (obrazec z vpisi).
2. Že v novi Jugoslaviji izdano spričevalo za osmi razred klasične gimnazije v Mariboru, ki hkrati velja tudi kot maturitetno spričevalo, prav tako v nemščini (s kopijo; izdano je bilo v času, ko je bil dramaturg v Celju, verjetno za načrtovani študij v Nemčiji).
3. Zdravniško spričevalo z dne 19. junija 1946 z zdravnikovim mnenjem: »Je fizično in duševno sposoben za učiteljsko službo.«
4. Izpisek iz poročne matične knjige — poročil se je z Zoro Mulaček — 29. septembra 1951.
5. Legitimacija: Carte d'étudiant étranger boursier du gouvernement français 1953—1954 z dne 8. marca 1954 (s sliko).
6. Kontrolna karta, s katero štipendist oz. študent dobi bone za hrano v pariški restavraciji Mabillon, izdana 11. marca 1954 (s sliko).
7. Kupon vstopnice za Comédie-Française, druga loža, prvi prostor, št. 55, matineja v marcu 1954.
8. Članska karta št. 179 za Dramaturgische Gesellschaft E. V., Berlin (brez datuma).
9. Kosovi karikaturi L. Filipiča, obe na istem kosu risalnega papirja (izvirnik).
10. Izrezek iz časopisa z dne 23. avgusta 1955: »Novo vodstvo ljubljanske Drame« (s sliko: pri pisalnem stroju).

V zapuščini, kolikor je je prejel SGFM, so med drugimi tudi tele zanimive knjige:

E. G. Craig: De l'art du théâtre, Paris; *André Villiers*: La psychologie du comédien, Paris, 1946; *Jan Doat*: Entrée du public (la psychologie collective et le théâtre), Paris, 1947; *Paul Blanchart*: Histoire de la mise en scène, Paris, 1948; *L'art du théâtre* (misleci, dramatik, igralci o gledališču), Paris, 1963; *Theatre in modern Poland*, 1963; *Edward Csato*: Le théâtre polonais contemporain, Varsovie, 1963; *Kienzle*: Modernes Welttheater (Ein Schauspielführer (oznaka 755 iger iz časa po drugi vojni), Stuttgart, 1966; *Grose Monologe* (70 najimenitnejših samogovorov, izbor Wolfgang Drews), München, 1964; *Hugh Hunt*: The Live Theatre, London, 1962; *Hewitt-Foster-Wolle*: Play production, Theorie and Practice, Chicago 1952; *Samuel French's Basic catalog of plays*, New York, 1965; *Gorčakov*: Predavanja o režiji, Zagreb 1949; *P. Marjanović*: Umetnički razvoj srpskog narodnog pozorišta 1861—1868, Novi Sad, 1974; *D'Amico*: Povijest dramskog teatra, Zagreb, 1972; *Frensis Ferguson*: Suština pozorišta, Beograd, 1970; *Marianne Kesting*: Panorama des zeitgenössischen Theaters, (58 literarische Porträts), München, 1969; *Rudolf Mirbt*: Der Bärenreiter Laienspiel-Verater, 1959; *Julius Bab*: Das Theater im Lichte der Soziologie, Leipzig, 1931; *Margret Dietrich*: Das moderne Drama (Strömungen, Gestalten, Motive) Stuttgart, 1961; *Walter Biemel*: Jean-Paul Sartre in Selbstzeugnissen und Bilddokumenten, Hamburg, 1964; *Leon Schiller*: Teatr ogromny, Varšava, 1961. — Mnogo pa je knjig njegovega najljubšega avtorja in gledališčnika Brechta in o njem: *Stücke* v 10 knjigah, Berlin, 1958; *Sinn und Formen*, Berlin, 1957; *Käthe Rüllicke-Weiler*: Die Dramaturgie Brechts, Berlin, 1968; *Hans Mayer*: Anmerkungen zu Brecht, Stuttgart, 1965; *Martin Esslin*: Brecht, the Man and his Work, New York, 1961; *Ernst Schumacher*: Die dramatischen Versuche Bertolt Brechts 1918—1933, Berlin, 1955; *Theaterarbeit* (šest uprizoritev Berlinskega ansambla), Dresden, 1952; *Brecht-Neher*: Antigonemodell 1948, Berlin, 1955; *Aufbau einer Rolle* (E. Busch in C. Laughton kot Galileo Galilei), Berlin, 1958; *Walter Nubel*: B. Brecht — Bibliographie, Berlin, 1957.

Je jetai un coup d'oeil dans ton atelier

L'auteur fait la description et l'inventaire d'une partie de la succession du conseiller dramatique et directeur artistique du Théâtre municipal Lojze Filipič (1921—1975). C'est cette partie-là de la succession que l'académicien Dušan Moravec, un des exécuteurs testamentaires apporta de son appartement dans le Musée du théâtre slovène. Quoiqu'il ne s'agisse que d'une partie de cette succession, l'auteur de l'article est convaincu qu'il est possible de tirer de ces fragments la personnalité entière du fondateur éminent du théâtre slovène moderne. Les documents, les lettres, et des notes différentes nous présentent cette personnalité remarquable, riche, bref, la personnalité centrale du théâtre slovène dans le troisième quart de notre siècle. On peut en déduire comment était l'homme qui dirigeait les courants d'avant-garde dans l'art de théâtre slovène, comment était cette arène d'impasses où il luttait trop souvent sans espérance de victoire. Sa culture, sa gentillesse, son tact, son style, son savoir-vivre, son humanité et sa conscience ferme et permanente qui osa se confronter courageusement et intellectuellement même avec la mort y sont présentés.